

WESP JEUGDZORG
Componistenlaan 55a
2215 SN VOORHOUT
T 0252-372053
F 0252-371152
E jeugdzorg@wespweb.nl
W www.wespweb.nl

April 2009

Eigen Kracht in Overijssel Jaarcijfers 2008

Colofon

Titel	:	Eigen Kracht in Overijssel. Jaarcijfers 2008.
Auteur	:	Peter Gramberg
Uitgever	:	Stichting WESP, Voorhout
Medewerkers Stichting WESP	:	Fiet van Beek (projectleider), Mariël Floor, Peter Gramberg, Rick van de Locht en Marcia van der Meer
Opdrachtgever	:	Eigen Kracht <i>Centrale</i> , Zwolle
Financier	:	Provincie Overijssel
Met dank aan	:	Marianne Goorhuis, Marjan Krediet, Rob van Pagée, Monique van Schagen, Anke Siegers en de Eigen Kracht-coördinatoren die in 2008 een Eigen Kracht-conferentie in Overijssel hebben afgerond.
Ontwerp omslag	:	Laurien Stam, Zwolle
ISSN nummer	:	1876-9683

©2009 Stichting WESP (II)

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting WESP (II).

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de krachtens art. 17 lid 2 Auteurswet 1912 verschuldigde vergoeding vooraf met WESP BV overeen te komen en te voldoen. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze rapportage in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Stichting WESP (II) te wenden.

No part of this report may be reproduced in any form, by print, photo-print, microfilm or any other means without written permission from Stichting WESP (II).

Inhoudsopgave

1	Opzet van het onderzoek	7
1.1	Inleiding.....	7
1.2	Doel.....	8
1.3	Onderzoeksvragen	8
1.4	Methode van onderzoek	9
1.5	Verloop van het onderzoek.....	10
1.6	Terminologie	12
2	Aanmelding bij Eigen Kracht	15
2.1	Inleiding.....	15
2.2	Aantal aanmeldingen en conferenties	15
2.3	Aanmelders.....	15
2.4	Wachlijsten.....	16
2.5	Duur hulpverlening.....	16
2.6	Reden aanmelding.....	17
2.7	Zorgen en vragen als uitgangspunt	17
2.8	Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen	18
2.8.1	Aantal.....	18
2.8.2	Leeftijd	18
2.8.3	Geslacht.....	19
2.8.4	Etniciteit	19
2.8.5	Verblijfplaats	19
2.8.6	Woonplaats kinderen.....	19
2.9	Achtergrondkenmerken volwassenen	20
3	Alleen activeringsfase (fase 1 zaken)	23
3.1	Inleiding.....	23
3.2	Aantal.....	23
3.3	Reden van niet doorgaan	23
3.4	Aantal contacten	24
3.5	Aantal fase 1 zaken per aanmelder.....	24
3.6	Duur hulpverlening.....	24
3.7	Achtergrondproblematiek	25
3.8	Zorgen en vragen	25
3.9	Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen	26
3.9.1	Aantal.....	26
3.9.2	Leeftijd	26
3.9.3	Geslacht.....	26
3.9.4	Etniciteit	26
3.9.5	Verblijfplaats	26
3.10	Achtergrondkenmerken volwassenen	27
4	Conferentiefase (fase 2 zaken)	29
4.1	Inleiding.....	29
4.2	Duur van de voorbereiding	29
4.3	Aanmelders.....	29
4.4	Duur van de hulpverlening.....	30
4.5	Achtergrondproblematiek	30

4.6	Vragen	31
4.7	Achtergrondkenmerken kinderen	31
	4.7.1 Aantal.....	31
	4.7.2 Leeftijd	31
	4.7.3 Geslacht.....	31
	4.7.4 Etniciteit	31
	4.7.5 Verblijfplaats	32
4.8	Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen	32
4.9	Locatie van de Eigen Kracht-conferentie	32
4.10	Tijdstip van de Eigen Kracht-conferentie.....	32
4.11	Duur van de Eigen Kracht-conferentie	33
4.12	Aantal deelnemers.....	33
4.13	Afwezig	34
4.14	Resultaat.....	34
4.15	Inhoud plan	34
	4.15.1 Vraag om professionele hulp.....	34
	4.15.2 Evaluatie	34
	4.15.3 Noodplan	34
	4.15.4 Wijziging verblijfplaats	35
4.16	Tevredenheid Eigen Kracht-coördinator over professionele aanmelder.....	35
5	Tevredenheid professionele aanmelders	37
5.1	Inleiding.....	37
5.2	Informatie	37
5.3	Waardering Eigen Kracht-conferentie	37
5.4	Waardering voor het plan	38
5.5	Waardering Eigen Kracht-coördinator	38
5.6	Waardering Eigen Kracht-regiomanager.....	39
5.7	Overige opmerkingen en suggesties.....	39
6	Tevredenheid kinderen en jongeren	41
6.1	Inleiding.....	41
6.2	Achtergrondkenmerken respondenten	41
6.3	De Eigen Kracht-conferentie	41
6.4	Het plan.....	42
6.5	De Eigen Kracht-coördinator	42
6.6	Overige opmerkingen	43
7	Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk	45
7.1	Inleiding.....	45
7.2	Informatie	45
	7.2.1 Inleiding.....	45
	7.2.2 Voldaan aan informatiebehoefte	45
7.3	Meewerken aan een oplossing.....	46
	7.3.1 Inleiding.....	46
	7.3.2 Informatie geven	46
	7.3.3 Vragen	46
	7.3.4 Zeggen.....	46
	7.3.5 Meewerken aan de oplossing.....	46
	7.3.6 Op gemak voelen.....	46
7.4	Waardering Eigen Kracht-conferentie	47
7.5	Waardering plan	48

7.6	Waardering Eigen Kracht-coördinator	48
7.7	Waardering aanmelder	49
7.8	Overige opmerkingen en suggesties	50
8	Follow-up	51
8.1	Inleiding.....	51
8.2	Moment van follow-up.....	51
8.3	Aantal personen.....	51
8.4	Mate van uitvoering	52
9	Samenvatting en conclusies	53
9.1	Inleiding.....	53
9.2	Aanmeldgedrag	54
9.3	Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferentie.....	55
	9.3.1 Alleen activeringsfase: fase 1 zaken	55
	9.3.2 Conferentiefase: fase 2 zaken.....	55
	9.3.3 Het resultaat van de Eigen Kracht-conferentie	56
9.4	Follow-up	56
9.5	Tevredenheid professionele aanmelders	56
9.6	Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk	57
9.7	Tevredenheid kinderen en jongeren.....	57
9.8	Conclusies en trends	57
	Referenties.....	59

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

In de provincie Overijssel werken het Bureau Jeugdzorg, de drie opnemende voorzieningen Commujon, Jarabee Jeugdzorg in Twente, Trias Jeugdhulp en de Raad voor de Kinderbescherming samen aan de invoering van Eigen Kracht-conferenties in de jeugdzorg. Zij willen bewerkstelligen dat cliënten gemotiveerd en geactiveerd worden verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen situatie en dat in het kader van vraaggericht werken, de cliënt opdrachtgever is. Hun intenties hebben zij vastgelegd in intentieverklaringen, die in 2004 en 2006 ondertekend zijn. Zij verklaren daarin ondermeer over te willen gaan tot verankering van de Eigen Kracht-conferentie in de eigen organisatie, de plannen van de families te accepteren tenzij aantoonbaar is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is en zich maximaal in te zetten voor de door de familie gevraagde diensten.

Hun streven wordt gesteund, aangejaagd en financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel. Het Overijssels provinciebestuur heeft Eigen Kracht opgenomen in haar beleidskader 2008-2011, 'Nieuwe bezems' genaamd (Provincie Overijssel, 2007). In juni 2006 heeft de gedeputeerde voor het eerst laten weten ernaar te willen streven dat het in 2010 praktijk is dat alle cliënten die zich melden bij het bureau Jeugdzorg een Eigen Kracht-conferentie aangeboden krijgen. Er zijn prestatie-afspraken gemaakt met voornoemde organisaties en de Gelderse voorzieningen Pactum, Lindenhout en de Kij. Ook streeft de provincie ernaar om de Eigen Kracht-conferentie een plaats te geven in de in gemeentes in oprichting zijnde Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's).

Om de doelen binnen de jeugdzorg te bereiken, zijn organisatorische veranderingen binnen de jeugdzorginstellingen nodig (zie ook Schuurman, 2008; Astro en Peeters, 2008). Hiertoe is in 2008 gewerkt aan een implementatieplan per organisatie. Binnen Jarabee en Bureau Jeugdzorg (afdeling vrijwillige hulpverlening en jeugdbescherming) zijn drie zogenaamde EKO's (Eigen Kracht voor Organisaties¹) gehouden. Daarnaast zijn er bij Bureau Jeugdzorg sinds september 2008 twee projectleiders Eigen Kracht actief, die ondermeer tot taak hebben de aanmeldingen voor Eigen Kracht-conferenties vanuit Bureau Jeugdzorg op gang te brengen. De Eigen Kracht *Centrale* bemerkte bij alle jeugdzorginstellingen een toenemende interesse, die ondermeer zichtbaar was door een grotere vraag naar trainingen voor medewerkers.

Dit rapport handelt over het jaar 2008 en doet verslag van de zaken (aanmeldingen) die dat jaar werden afgerond. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties, het resultaat van de conferenties, de tevredenheid van deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden. Het onderzoek sluit aan op eerdere (provinciale en landelijke) jaarrapportages en andere onderzoeken die Eigen Kracht in de provincie Overijssel als thema hebben (bijvoorbeeld Beek, F. van, 2006, 2007a, 2007b, 2008; Gramberg, 2008a, 2008b; Beek, F. van & Gramberg, 2008).

¹ Een EKO is een werkwijze die door de Eigen Kracht *Centrale* is ontwikkeld, in samenwerking met Jarabee Jeugdzorg in Twente. Een EKO is een bijeenkomst van medewerkers van een organisatie, die wordt voorbereid en gefaciliteerd door een Eigen Kracht-coördinator. De werkwijze lijkt sterk op die van de Eigen Kracht-conferentie. Doel is het maken van een implementatieplan voor Eigen Kracht-conferenties door de medewerkers van de organisatie.

1.2 Doel

Het onderzoek is uitgevoerd om de voortgang en implementatie van Eigen Kracht-conferenties in Overijssel te ondersteunen. Het onderzoek bestaat uit twee delen. Het gaat enerzijds om het achterhalen van feitelijke gegevens in 2008 in Overijssel rond aanmeldgedrag, aantallen Eigen Kracht-conferenties, de gang van zaken tijdens de conferenties en de follow-up na drie maanden. Daarnaast gaat het om het verkrijgen van inzicht in de mate van tevredenheid over de Eigen Kracht-conferentie van deelnemers. Oftewel: hoe waarderen aanmelders en leden van familie en sociaal netwerk het deelnemen aan een Eigen Kracht-conferentie?

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen met betrekking tot het aanmeldgedrag zijn:

- welke personen of organisaties melden bij Eigen Kracht aan?
- wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?
- wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen? Hoe lang is er hulpverlening in deze gezinnen?
- om hoeveel kinderen of volwassen hoofdpersonen gaat het? Van welke leeftijd, geslacht, etniciteit? Waar verblijven zij?

De onderzoeksvragen met betrekking tot het resultaat van de inzet van Eigen Kracht zijn:

- hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het daadwerkelijk starten van de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie? Is er sprake van een wachttijd? Zo ja, hoe lang is de wachttijd?
- hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen Kracht-conferentie)? Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het houden van de Eigen Kracht-conferentie?
- als een aanmelding niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- in hoeverre zijn er verschillen en overeenkomsten (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) in de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden en zaken bij wie dit niet het geval is;
- hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen Kracht-conferentie een plan te maken?
- hoe vaak worden deze plannen als veilig geaccepteerd door de aanmelder/professional?
- in hoeverre bevatten de plannen een evaluatiemoment?
- in hoeverre bevatten de plannen een 'noodplan'?
- hoe vaak vragen families professionele hulp?
- hoe vaak veranderen kinderen door de Eigen Kracht-conferentie van verblijfplaats?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de Eigen Kracht-conferentie zijn:

- hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen Kracht-conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het de hoofdpersoon? Welke professionals?
- hoe vaak komen mensen niet op de Eigen Kracht-conferentie, terwijl zij daarvoor wel

- zijn uitgenodigd? Hoe vaak worden potentiële deelnemers uitgesloten?
- waar en wanneer worden Eigen Kracht-conferenties gehouden?
- hoe lang duren Eigen Kracht-conferenties?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de follow-up van de Eigen Kracht-conferenties zijn:

- in hoeverre zijn de plannen na 3 maanden uitgevoerd?
- zijn de ondervraagden gelijkgestemd in hun oordeel over de uitvoering?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de aanmelder zijn:

- in hoeverre zijn de aanmelders voldoende geïnformeerd?
- hoe waardeert de aanmelder de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder de samenwerking met Eigen Kracht? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van (volwassen) leden van familie en sociaal netwerk zijn:

- in hoeverre zijn zij voldoende geïnformeerd? Door wie?
- in hoeverre was de gegeven informatie duidelijk? Door wie verstrekt?
- in hoeverre is hen gevraagd aan welke informatie zij behoefte hadden?
- in hoeverre hebben zij zelf informatie kunnen toevoegen?
- in hoeverre hebben zij inbreng kunnen hebben tijdens de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de kinderen zijn:

- in welke hoedanigheid nemen zij deel aan de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie en de besloten tijd? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarderen zij het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie is gemaakt? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?
- hoe waarderen zij de contacten met de Eigen Kracht-coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

1.4 Methode van onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens

Het onderzoek naar de feitelijke gegevens heeft plaatsgevonden door analyse van schriftelijke en digitale bronnen. Elke Eigen Kracht-coördinator die met een zaak gestart is, is gevraagd na afronding hiervan het registratieformulier in te vullen. Tot 1 oktober 2008 dienden zij in te loggen op een speciale website ten behoeve van het onderzoek. Met ingang van 1 oktober 2008 is het registratieformulier te bereiken via de website van de Eigen Kracht *Centrale*. De resultaten van de registratieformulieren zijn gekoppeld aan een SPSS-bestand, een statistisch rekenprogramma. Dit bestand is geanalyseerd. Er zijn rechte tellingen gemaakt en kruisverbanden gezocht.

Vanwege de waarborging van de privacy van de familieleden, is de Eigen Kracht-coördinatoren gevraagd niet de namen van de betrokkenen op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie de verschillende betrokkenen staan tot het kind of de volwassen hoofdpersoon.

Onderzoek follow-up

Voor het onderzoek naar de uitvoering van de plannen na drie maanden is gebruik gemaakt van een follow-up formulier (zie bijlage 1). Dit formulier is ontwikkeld in het kader van andere onderzoeken over Eigen Kracht. Voor het onderzoek naar de jaarcijfers 2008 zijn alleen de antwoorden op de eerste (gesloten) vragen geanalyseerd. In de formulieren staan zowel open als gesloten vragen. Om deze gegevens te kunnen verwerken is een analysekader ontwikkeld. Teneinde de voornamelijk rechte tellingen te kunnen maken zijn de gegevens ingevoerd in Excel. De antwoorden op de open vragen zijn deels gecategoriseerd en geteld, deels woordelijk uitgetypt en geanalyseerd.

Onderzoek tevredenheid

Het onderzoek naar de tevredenheid van de deelnemers heeft plaatsgevonden door analyse van drie schriftelijke vragenlijsten. Eén vragenlijst is na afloop van de Eigen Kracht-conferentie verspreid onder de professionele aanmelders (zie bijlage 2), de andere vragenlijst onder de (volwassen) deelnemers uit familie en sociaal netwerk (zie bijlage 3). De derde vragenlijst is een tevredenheidsenquête voor kinderen/jongeren (zie bijlage 4). Vanwege de waarborging van hun privacy, is de deelnemers niet gevraagd hun personalia op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie zij staan tot de hoofdpersoon, de persoon voor wie de Eigen Kracht-conferentie is gehouden. Andere achtergrondkenmerken zijn niet gevraagd om herkenbaarheid te voorkomen en te bevorderen dat de deelnemers zich vrij zouden voelen om hun eigen mening te geven. De enquêtes zijn los van elkaar geanalyseerd. De meeste vragen hebben zowel een gesloten als een open deel. Het gesloten deel betreft een ja/nee of een ja/nee/ten dele keuzemogelijkheid of een rapportcijfer. Van alle antwoorden op de gesloten vragen zijn rechte tellingen gemaakt. In een aantal gevallen is het gemiddelde rapportcijfer berekend en wordt de spreiding rondom dit gemiddelde aangegeven. In het open deel hebben de respondenten in hun eigen woorden een toelichting gegeven op dit oordeel. Deze antwoorden zijn geanalyseerd. Per onderwerp zijn enkele typerende opmerkingen geselecteerd.

1.5 Verloop van het onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens

Aan de coördinatoren is gevraagd het registratieformulier zo spoedig mogelijk na het afronden van de zaak in te vullen op de website. Onder het afronden van de zaak verstaan we hier het moment dat een Eigen Kracht-conferentie werd gehouden of het moment dat duidelijk werd dat het om welke reden dan ook niet tot een Eigen Kracht-conferentie zou komen. Het merendeel van de formulieren werd binnen een maand na het afronden van de zaak naar WESP opgestuurd of op de website ingevoerd. In circa 20% van de zaken was het nodig een rappel te sturen.

Er is een koppeling tussen het uitbetalen van de declaratie door Eigen Kracht en het inzenden van de registratiegegevens; Eigen Kracht betaalt de freelance Eigen Kracht-coördinatoren pas uit nadat zij de conferentie geregistreerd hebben.

Dit verslag van de jaarcijfers 2008 gaat over alle zaken die in 2008 werden afgerond en waarvan het registratieformulier is ingevuld door de coördinator. Het gaat in totaal om 90 zaken. Een deel van deze zaken (15 maal) is in 2007 gestart, maar werd in 2008 afgerond. De 38 zaken die op 31 december 2008 nog niet waren afgerond (lopende zaken) zijn in dit onderzoek niet meegenomen. De coördinatoren hebben tot 1 februari 2009 de gelegenheid gehad hun gegevens over 2008 in te voeren. De registraties over zaken uit 2008 die na deze datum zijn ingevoerd, zijn dus niet meegeteld en zullen meegenomen worden in de publicatie van de jaarcijfers 2009.

Van negen zaken is de onderzoekers bekend dat zij wel zijn afgerond in 2008, maar er zijn geen registratiegegevens ontvangen van de Eigen Kracht-coördinatoren. De non-respons over 2008 is derhalve 9%.

Follow-up

Bij de start van de conferentie krijgen de Eigen Kracht-coördinatoren ook een follow-up formulier opgestuurd. Dit is tevens te downloaden van de site van Eigen Kracht. Er werden dit jaar registratiegegevens ontvangen van 52 Eigen Kracht-conferenties en 45 follow-up formulieren van Eigen Kracht-coördinatoren ontvangen. Dat is een respons van 86%. Aangezien het aantal conferenties jaarlijks toeneemt en de follow-up altijd later plaatsvindt dan de conferenties, is er bij de registratieformulieren en de follow-up geen sprake van een één op één relatie maar van een naijlend effect.

In 2008 is de respons aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren toen de respons maximaal respectievelijk 47% en 71% was. Bij het verzamelen van de follow-up gegevens vindt geen koppeling met het declaratiesysteem van Eigen Kracht plaats. Vanaf 1 oktober 2008 vindt de aankondiging dat coördinatoren ze de follow-up moeten gaan invullen 2,5 maand na de Eigen Kracht-conferentie plaats; dit gaat automatisch door een koppeling met de website van Eigen Kracht.

Onderzoek tevredenheid

De vragenlijsten over de tevredenheid zijn door de Eigen Kracht-coördinator uitgereikt aan deelnemers van de Eigen Kracht-conferenties. De vragenlijsten en de daarbij behorende antwoordenvolp werden meteen na afloop van de Eigen Kracht-conferentie uitgedeeld door de Eigen Kracht-coördinator van de betreffende conferentie. Professionele aanmelders kregen een andere vragenlijst dan de kinderen en volwassen leden van de familie en netwerk (zie bijlage 2, 3 en 4).

Naar schatting heeft de helft van de inzenders uit familie en netwerk hun vragenlijst ter plaatse ingevuld en meegegeven aan de Eigen Kracht-coördinator. De rest zond de antwoordenvolp zelf naar de onderzoekers. De vragenlijsten van de professionele aanmelders werden vrijwel allemaal rechtstreeks naar de onderzoekers gestuurd.

Van de 52 Eigen Kracht-conferenties (zie hoofdstuk 4) waren er 19 conferenties waarin de aanmelder geen professional maar de hoofdpersoon zelf of een familielid was. Deze personen kregen een vragenlijst voor deelnemers uit familie en netwerk. Onder de professionele aanmelders zijn 51 vragenlijsten uitgezet; soms meerdere per situatie omdat er meerdere aanmelders waren (bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg en een zorgaanbieder) of doordat ook professionals die geen aanmelder waren een enquête kregen. Als dat laatste uit de antwoorden bleek, zijn deze vragenlijsten overigens terzijde gelegd. Hoe vaak dat is gebeurd, is niet bijgehouden.

Er zijn er 47 vragenlijsten geretourneerd. Dat is een respons van 92%.

Onder de deelnemende volwassen leden van familie en sociaal netwerk zijn 493 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 397 vragenlijsten geretourneerd, dit is een respons van 81%.

Er werden 96 formulieren verspreid onder kinderen en jongeren die aan een Eigen Kracht-conferentie deelnamen. Hiervan zijn er 54 geretourneerd, een respons van 56%.

De respons op alle tevredenheidsformulieren is voldoende om er vanuit te gaan dat de uitkomsten representatief zijn. Wel is opvallend dat de respons bij de kinderen en jongeren beduidend minder is dan in voorgaande jaren (van 86% in 2007 naar 56% in 2008).

1.6 Terminologie

Om deze gegevens in een kader te kunnen plaatsen, volgt hier eerst een schets van hoe de voorbereiding en de bijeenkomst verloopt. Een Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid door een Eigen Kracht-coördinator. Deze heeft geen hulpverlenende of inhoudelijke taak. Zijn of haar opdracht is het organiseren en faciliteren van de Eigen Kracht-conferentie. Dat doen zij door de hoofdpersoon, familie en bekenden, en de aanmelder over de mogelijkheden en werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie te informeren, te zoeken naar zoveel mogelijk mensen die kunnen bijdragen en ervoor te zorgen dat zij op een door hen gewenst moment bij elkaar komen voor de Eigen Kracht-conferentie. De coördinator stelt tijd en plaats vast en is verantwoordelijk voor de logistiek in overeenstemming met de wensen van de familie. De coördinator is belast met een verantwoorde uitvoering van de Eigen Kracht-conferentie en lost voorkomende problemen op. Noch de coördinator noch de hulpverleners zijn aanwezig bij het overleg van de familie in de besloten tijd. Aan het eind van de conferentie legt de coördinator de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan bij de familie en de betrokken aanmelder(s). Het einde van de Eigen Kracht-conferentie betekent ook het begin van het einde van de betrokkenheid van de coördinator bij de familie. De Eigen Kracht-coördinator belt na één maand nog op om te informeren hoe het met de uitvoering van het plan staat. Vanwege onderzoeksdoeleinden gebeurt hetzelfde nog eens na drie maanden. De Eigen Kracht-coördinator houdt geen inhoudelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid na de Eigen Kracht-conferentie.

Voor een goed begrip volgt hieronder een beknopte beschrijving van de in deze rapportage gebruikte terminologie:

Aanmelder:

degene die het eerst contact opneemt met de Eigen Kracht *Centrale* om de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie voor een familie te bespreken. Meestal is dit een medewerker van een hulpverleningsinstelling, maar het kan ook de cliënt zelf of een lid van familie of netwerk zijn. De aanmelder bespreekt de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie met de familie en formuleert de vraagstelling aan het begin van de conferentie.

Activeringsfase:

fase waarin familie, bekenden en professionals gestimuleerd worden om mee te werken aan een Eigen Kracht-conferentie. Deze fase kan leiden tot de conferentiefase. Als dat niet het geval is wordt ook wel gesproken van een fase 1 zaak (zie ook fase 1 conferentie).

Bodem-eis:

minimumvoorwaarde omtrent de veiligheid van de hoofdpersoon die door een jeugdbeschermer aan het plan van de familie gesteld kan worden.

Conferentiefase:

fase waarin de Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden, volgend op de activeringsfase (zie ook fase 2 conferentie en Fasen van een Eigen Kracht-conferentie).

Eigen Kracht-conferentie:

een werkwijze om familie de verantwoordelijkheid te laten houden voor ingrijpende beslissingen bij problemen binnen de familie. Het geeft hen de gelegenheid zelf een plan te maken met gebruikmaking van eigen mogelijkheden en ondersteuning van buiten te betrekken. Centraal in deze werkwijze staat een 'familiebijeenkomst' waarin familie en leden van het netwerk gezamenlijk een plan maken voor de toekomst (zie ook de fasen van een Eigen Kracht-conferentie).

Eigen Kracht Centrale:

landelijke stichting die de Eigen Kracht-conferenties uitvoert en de invoering van Eigen Kracht-conferenties entameert en ondersteunt. De Eigen Kracht Centrale verzorgt de werving, selectie en opleiding van coördinatoren en sluit contracten af met de coördinatoren voor de duur van een conferentie. Aanmelders kunnen een 'Eigen Krachtconferentie' inhuren bij de Eigen Kracht Centrale.

Eigen Kracht-coördinator:

medewerker die in nauw overleg met de betrokken familie een Eigen Kracht-conferentie organiseert en faciliteert. Een Eigen Kracht-coördinator is een onafhankelijke persoon die verbonden is aan de Eigen Kracht Centrale en niet in dienst is bij of op de een of andere manier werkzaam is voor een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie. In 2008 zijn in Overijssel 67 Eigen Kracht-coördinatoren werkzaam.

Eigen Kracht-regiomanager:

medewerker die in dienst is van een organisatie die voor een regio of provincie Eigen Kracht helpt invoeren. Aanmelders nemen contact op met de regiomanager als zij een Eigen Kracht-conferentie overwegen.

De regiomanager kan hen helpen te beoordelen of een Eigen Kracht-conferentie in die situatie een geschikt middel is, hoe de vraagstelling zou moeten luiden, welke hulpverleners betrokken zijn en weet hoe de financiering geregeld kan worden. De regiomanager schakelt een coördinator uit dat gebied in om de conferentie te gaan voorbereiden en zorgt voor de directe ondersteuning.

De regiomanager coacht de coördinatoren in die regio en stemt af met de landelijke Eigen Kracht *Centrale*. In Overijssel zijn in 2008 twee regiomanagers werkzaam.

Familie en sociaal netwerk:

directe en verder afstaande bloedverwanten en andere voor hen belangrijke personen. Denk aan familieleden, burens en vrienden.

Fase 1 zaak:

door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak die tijdens de voorbereiding gestaakt is. Het gaat om een situatie waarin een Eigen Kracht-coördinator aan de voorbereiding is begonnen, maar waarbij het om uiteenlopende redenen niet komt tot een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten. Ook wel activeringsfase genoemd.

Fase 2 conferenties:

door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak waarvan de voorbereiding uitmondt in een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten. Ook wel conferentiefase genoemd.

Fasen van een Eigen Kracht-conferentie:

- Activeringsfase : Periode voorafgaand aan de 'familiebijeenkomst', waarin mensen gestimuleerd worden om bijeen te komen en de Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid.
- Conferentiefase : Fase waarin de Eigen Kracht-conferentie plaatsvindt. Hierin zijn drie fasen te onderscheiden:
- *Informatiefase:*
Eerste deel van de 'familiebijeenkomst' waarin professionals informatie verstrekken aan familie en netwerk en vragen beantwoorden.
  - *Besloten tijd:*
Tweede deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie en de leden van het sociaal netwerk de benodigde informatie hebben verkregen, verlaten de aanmelder, andere hulpverleners en de coördinator de ruimte, waarna de familie beraadslaagt en een plan maakt.
  - *Presentatie van het plan:*
Derde deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie een plan heeft gemaakt, worden de coördinator en de professionele aanmelder binnen- of opgeroepen en presenteert de familie het plan. Indien er bijvoorbeeld sprake is van jeugdbescherming, wordt het plan getoetst door de professionele aanmelder. De aanmelder accepteert het plan tenzij duidelijk is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is, dan wel dat het plan niet wettig is.

Hoofdpersoon:

persoon voor wie de Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden. In de jeugdzorg zijn dit de kinderen waarvoor een plan gemaakt wordt. In andere sectoren kan het (ook) om volwassenen gaan.

2 Aanmelding bij Eigen Kracht

2.1 Inleiding

Verzoeken voor het houden van een Eigen Kracht-conferentie kunnen worden gedaan door professionals, familieleden of (volwassen) hoofdpersonen voor wie de conferentie bedoeld is. Degene die een zaak bij Eigen Kracht aanmeldt, krijgt te maken met de regiomanager. De regiomanager zoekt een coördinator die zo goed mogelijk bij de familie past en vervolgens start de coördinator met de voorbereiding. Voor zover nodig informeert de regiomanager de hulpverlener of de familie over doel en werkwijze van Eigen Kracht. Elke zaak wordt doorgesproken om een indruk te krijgen of een conferentie een geschikt middel is en wat de motieven van de aanmelder zijn. De regiomanager gaat onder meer na of de familie de ruimte van de hulpverlener krijgt om een eigen plan te maken, of en welke bodemeisen er zijn en in hoeverre de familie is ingelicht over de werkwijze van Eigen Kracht.

2.2 Aantal aanmeldingen en conferenties

In het jaar 2008 zijn er 99 zaken afgerond. Van deze 99 zaken zijn van 90 zaken gegevens bij de onderzoekers bekend. Dit aantal is aanzienlijk hoger dan in 2007, toen er 66 afgeronde zaken waren, waarvan 60 geregistreerd.

Van de 90 zaken betrof de conferentie in 55 gevallen alleen een kind, in 3 gevallen uitsluitend een volwassene en in 32 gevallen zowel een kind als een volwassen hoofdpersoon.

2.3 Aanmelders

55 van de 90 conferenties (61%) zijn aangemeld door hulpverlenende instanties. In 23 gevallen (26%) verzorgde een familielid (op twee gevallen na de ouders) de aanmelding en in 12 gevallen (13%) nam degene voor wie de Eigen Kracht-conferentie werd georganiseerd (de hoofdpersoon) zelf het initiatief. De helft van de door hulpverlenende instanties aangemelde zaken komt van medewerkers van Bureau Jeugdzorg (BJZ). Van de 29 zaken die door BJZ zijn aangemeld, komen 16 zaken van de jeugdbescherming, 12 zaken via de vrijwillige hulpverlening en 1 via de jeugdreclassering. Zorgaanbieders jeugdzorg hebben 19 zaken aangemeld; Jarabee Jeugdzorg in Twente is de zorgaanbieder met de meeste aanmeldingen.

De aanmelders zijn:

Aanmelder	Aantal	
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	16	
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	12	
Bureau Jeugdzorg - jeugdreclassering	1	
Zorgaanbieders Jeugdzorg:		
- Jarabee Jeugdzorg in Twente	9	19
- Trias	5	
- Commujon	3	
- Overig	2	
Maatschappelijk werk	3	
Overige instellingen	4	
Familielid	23	
Hoofdpersoon zelf	12	
<i>Totaal</i>	<i>90</i>	

In de categorie 'overig' vallen de Raad voor de Kinderbescherming, een consultatiebureau, een GGZ instelling en MEE (elk 1 keer).

2.4 Wachtlijsten

Eigen Kracht kende geen wachtlijsten. Alle aanmeldingen die in de onderzoeksperiode zijn gedaan, konden meteen in behandeling worden genomen.

2.5 Duur hulpverlening

Duur hulpverlening	Aantal
Geen hulpverlening	4
0 tot 1 jaar	10
1 tot 2 jaar	10
2 tot 5 jaar	20
5 tot 10 jaar	9
Meer dan 10 jaar	7
Onbekend	30
<i>Totaal</i>	<i>90</i>

Als de aanmeldingen waarvan onbekend is hoe lang er al hulpverlening is buiten beschouwing worden gelaten (N=30), dan blijkt dat 7% geen contacten met hulpverleners heeft. Het aantal gezinnen dat al langere tijd (meer dan vijf jaar) contacten met hulpverleners heeft is 27%.

2.6 Reden aanmelding

Een van de vragen die in het kader van de registratie wordt gesteld aan de Eigen Kracht-coördinator, is welke achtergrondproblematiek een rol speelt. De coördinator kan daarbij kiezen uit een aantal vaste rubrieken of 'anders' invullen en toelichten.

Van alle 87 zaken waar kinderen bij betrokken zijn is er één of zijn meerdere achtergrondproblemen bekend. Per zaak zijn er gemiddeld 2,8 achtergrondproblemen. De reden voor het aanmelden bij Eigen kracht hangt vaak samen met gedragsproblemen van het kind (N=42), pedagogische onmacht van de ouders (N=38) en echtscheidingsperikelen (N=37).

Achtergrondproblematiek	Aantal
Gedragsproblemen kind	42
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	38
Overbelasting ouders	37
Echtscheidingsperikelen	27
Financiën en huisvestingsproblemen	19
Problemen met school	14
Psychiatrische problematiek ouders	13
Huiselijk geweld/incest	11
Verstandelijke beperking ouders of kind	8
Dood/ziekte ouders	6
Verslaving	4
In aanraking met politie	2
Problemen met werk	2
Overig	18
<i>Totaal</i>	<i>241</i>

In de categorie 'overig' vallen zaken als zwangerschap, ouders in detentie, communicatieproblemen tussen gezinsleden, sociaal isolement en een zelfmoordpoging.

De drie conferenties waar alleen volwassen hoofdpersonen bij betrokken zijn, hebben als achtergrondproblematiek: echtscheiding, problemen met betrekking tot huisvesting/financiën en seksueel misbruik.

2.7 Zorgen en vragen als uitgangspunt

Bij een Eigen Kracht-conferentie worden zorgen verwoordt en zijn de daarbij behorende vragen uitgangspunt van het gesprek. Voor de 87 zaken met kinderen zijn in totaal 221 vragen geformuleerd, dat is een gemiddelde van 2,5 vraag per conferentie. De vragen gaan over:

Vragen voor conferentie	Aantal
Gedrag kind	40
Opvoeding	38
Woonplek (waar moet het kind wonen)	34
Omgangsregeling met ouders/anderen	23
Onderwijs	22
Vrije tijd	13
Zelfstandigheid	9
Financiën/huisvesting	8
Voorziening gezag	6
Werk	4
Medische kwesties	4
Huiselijk geweld	3
Overig	17
<i>Totaal</i>	<i>221</i>

Vragen over het gedrag van het kind, de opvoeding en de (gewenste) woonplek komen het meest voor. In de categorie 'overig' vallen vooral vragen op het gebied van het verbeteren van de communicatie tussen ouders en kinderen en/of andere gezinsleden, het versterken van het sociaal netwerk en het verbeteren van de familiestructuur.

De drie conferenties die alleen voor volwassenen zijn georganiseerd hebben als aanleiding vragen over onderwijs, vrije tijd, financiën, werk en zelfstandigheid.

2.8 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen

2.8.1 Aantal

Bij 87 van de 90 zaken zijn kinderen betrokken. Hierbij gaat het in totaal om 140 kinderen oftewel 1,6 kind per zaak. Het maximaal aantal kinderen uit één gezin waarvoor een conferentie is aangevraagd bedraagt 4.

2.8.2 Leeftijd

Op één na is van alle kinderen de leeftijd bekend. De leeftijdsgroep tussen de 5 en 12 jaar is het meest vertegenwoordigd, gevolgd door de leeftijdscategorie tussen 13 en 18 jaar.

Leeftijd kind	Aantal
0 - 4 jaar	22
5 - 12 jaar	62
13 - 18 jaar	55
<i>Totaal</i>	<i>139</i>

2.8.3 Geslacht

Van alle kinderen is het geslacht bekend. De verdeling is redelijk gelijk: 75 jongens (54%) en 65 meisjes (46%).

2.8.4 Etniciteit

Van zes kinderen is de etnische achtergrond niet bekend. Bijna driekwart van de kinderen (97 van de 134) heeft een Nederlandse achtergrond. Van zes kinderen is bekend dat zij niet Nederlands zijn, maar is de nationaliteit verder niet gespecificeerd. De overige 37 kinderen laten een gevarieerde etnische achtergrond zien: vijf kinderen hebben een Turkse achtergrond, vijf kinderen een Surinaamse achtergrond, vier kinderen een Indonesische achtergrond, vier kinderen een Guinese achtergrond en drie kinderen een Armeense achtergrond. Verder komen voor: Antilliaans (2x), Nigeriaans (2x), Roma (2x). Marokkaans, Braziliaans, Irakees en Syrisch komen elk één keer voor.

Etniciteit kind	Aantal
Beide ouders Nederlands	97
Eén of beide ouders niet Nederlands	37
Onbekend	6
<i>Totaal</i>	<i>140</i>

2.8.5 Verblijfplaats

Van alle kinderen is de verblijfplaats bekend. Ruim twee derde (N=96) woont thuis bij één of beide ouders. 21 kinderen (15%) wonen in een leef- of crisisgroep, 14 kinderen (10%) wonen bij een familielid of kennissen en 6 kinderen (4%) bij een pleeggezin. De overige 3 kinderen/jongeren wonen zelfstandig.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	96
Crisis- of leefgroep	21
Familie of bekenden	14
Pleeggezin	6
Zelfstandig	3
<i>Totaal</i>	<i>140</i>

2.8.6 Woonplaats kinderen

Van 125 kinderen is de woonplaats bekend. Binnen de provincie Overijssel domineert de regio Twente. Het grootste deel, 38 kinderen, is woonachtig in Enschede. Ook in Zwolle, Kampen en Almelo wonen vrij veel kinderen. De overige kinderen wonen verspreid over de provincie.

Plaats	Kind
Almelo	9
Borne	1
Dalfsen	1
Denekamp	3
Deventer	3
Enschede	38
Goor	1
Haaksbergen	1
Hardenberg	8
Hellendoorn	1
Hengelo	6
Kampen	12
Kloosterhaar	1
Nijverdal	7
Oldenzaal	8
Slagharen	1
Staphorst	3
Steenwijk	1
Vriezenveen	1
Zwolle	19
<i>Totaal</i>	<i>125</i>

2.9 Achtergrondkenmerken volwassenen

Bij 35 van de 90 zaken zijn volwassen hoofdpersonen (18+ deelnemers) betrokken, waarvan in drie gevallen alleen een volwassen hoofdpersoon zonder kind. In totaal zijn er 55 volwassen hoofdpersonen: 22 mannen (40%) en 33 vrouwen (60%).

Van 12 volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 43 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=10), tussen de 26 en 40 jaar (N=21) en tussen de 41 en 60 jaar (N=12).

39 van de 55 volwassenen (71%) hebben een Nederlandse achtergrond. 13 volwassenen hebben een andere etniciteit (Surinaams, Syrisch, Nigeriaans, Antilliaans, Indonesisch en Guinees) en van drie volwassenen is de etniciteit niet bekend.

38 van de 55 volwassenen (69%) wonen zelfstandig; 10 personen (18%) wonen bij hun ouders. De overige 7 personen wonen bij familie (N=4) of in een crisisgroep (N=3).

De volwassenen zijn vooral woonachtig in Enschede en Zwolle. Van drie personen is dit gegeven niet bekend.

Plaats	Volwassene
Almelo	1
Deventer	6
Enschede	18
Hardenberg	3
Hengelo	6
Kampen	3
Nijverdal	4
Staphorst	1
Steenwijk	1
Zwolle	9
<i>Totaal</i>	<i>52</i>

3 Alleen activeringsfase (fase 1 zaken)

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over aanmeldingen waarin het uiteindelijk niet tot een formele conferentie gekomen is; de zogenaamde fase 1 conferenties. Dit is het geval als tijdens de activeringsfase blijkt dat een conferentie niet haalbaar is of niet meer nodig.

3.2 Aantal

In totaal werden in 2008 90 zaken met een registratie afgerond. Van deze zaken kwam het in 52 gevallen (58%) tot een conferentie, dat wil zeggen dat familie, sociaal netwerk en hulpverleners bijeen zijn gekomen om een plan te maken. Bij 42% van de aanmeldingen (N=38) leidde het niet tot een conferentie.

3.3 Reden van niet doorgaan

Als een conferentie niet doorgaat, kan dat aan verschillende oorzaken liggen. Tezamen worden 56 redenen aangevoerd; 1,5 reden per conferentie. In 11 situaties is een andere oplossing gevonden. Er zijn bijvoorbeeld al afspraken gemaakt over waar het kind gaat wonen of er is 'een goed gesprek geweest'. In de 27 andere gevallen leidde de aanmelding niet tot een conferentie, omdat betrokkenen, familieleden of sociaal netwerk niet aan een conferentie willen meewerken (16x), wanneer er teveel ruzie is binnen de familie (4x) of wanneer het netwerk te klein is (6x). In negen gevallen is de aanmelding weer ingetrokken door de hulpverlener.

Reden van niet doorgaan	Aantal
Ouders willen niet	11
Andere oplossing	11
Aanmelding ingetrokken	9
Netwerk te klein	6
Kind of volwassen hoofdpersoon wil niet	5
Ruzie	4
Andere redenen	10
<i>Totaal</i>	<i>56</i>

Een aantal voorbeelden van de andere oplossingen:

'Moeder heeft het zelf kunnen regelen met vriendinnen.'

'Er was eigenlijk niet echt een probleem, vonden ze.'

'Moeder wilde dochter weer thuis en dan eerst rustig samen uitzoeken hoe het zou gaan (na 4 maanden vrijwillige opvang); gewenste plan ontstond eigenlijk al tijdens de voorbereidingen doordat moeder de regie weer uit handen van zorgverleners terug nam.'

3.4 Aantal contacten

In de 38 zaken waarin uiteindelijk geen conferentie is gehouden, hebben de coördinatoren met in totaal 229 personen contact gehad. Dat is gemiddeld zes personen per zaak. De meest voorkomende contacten waren met familieleden (58x), ouders (45x), vrienden (35x), minderjarige hoofdpersonen (26x) en volwassen hoofdpersonen (21x), Daarnaast met professionele aanmelders (21x) en andere hulpverleners (22x).

3.5 Aantal fase 1 zaken per aanmelder

In Overijssel is in 2008 42% (N=38) van de aanmeldingen niet doorgegaan als conferentie. De aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg zitten onder dit percentage; daar gaat gemiddeld gaat 31% niet door. Bij de aanmeldingen van zorgaanbieders jeugdzorg geldt dit voor 53%. Van de aanmeldingen door familie of hoofdpersoon leidt 46% niet tot een conferentie.

Aanmelder	Aantal	
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	5	
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	3	
Bureau Jeugdzorg - jeugdreclassering	1	
Zorgaanbieders Jeugdzorg:		
- Trias	4	10
- Jarabee Jeugdzorg in Twente	3	
- Commujon	2	
- Overig	1	
Overige instellingen	3	
Familielid	10	
Hoofdpersoon zelf	6	
<i>Totaal</i>	38	

3.6 Duur hulpverlening

In 20 van de 38 gevallen is bekend hoe lang het gezin al hulpverlening had voordat de aanmelding is gedaan.

Van deze 20 gezinnen waar het niet tot een Eigen Kracht-conferentie is gekomen, hebben 10 gezinnen de conferentie aangeboden gekregen in de eerste twee jaar dat zij met hulpverlening te maken hadden, zes gezinnen hebben tussen de twee en vijf jaar hulpverlening, drie gezinnen langer dan vijf jaar en één gezin had helemaal nog geen professionele hulpverlening.

Duur hulpverlening	Aantal
Geen hulpverlening	1
0 tot 1 jaar	6
1 tot 2 jaar	4
2 tot 5 jaar	6
5 tot 10 jaar	1
Meer dan 10 jaar	2
Onbekend	18
<i>Totaal</i>	<i>38</i>

3.7 Achtergrondproblematiek

Er zijn gegevens bekend van alle onderzochte zaken. In totaal zijn er 79 belangrijke problemen genoemd, oftewel 2,1 probleem per zaak. Er is dus vaak sprake van een combinatie van problemen.

Achtergrondproblematiek	Aantal
Gedragsproblemen kind	16
Overbelasting ouders	14
Echtscheidingsperikelen	12
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	10
Huiselijk geweld/incest	6
Problemen met school	5
Financiën en huisvestingsproblemen	3
Psychiatrische problematiek ouders	3
Verstandelijke beperking ouders of kind	1
Dood/ziekte ouders	2
Overig	7
<i>Totaal</i>	<i>79</i>

In de categorie 'overig' vallen bijvoorbeeld zaken die te maken hebben met bijvoorbeeld een vader in detentie of sociaal isolement van het gezin.

3.8 Zorgen en vragen

In de 38 zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid, waren de volgende zorgen en vragen uitgangspunt bij de start van de voorbereiding. Er zijn gegevens bekend van alle zaken. In totaal zijn er bij deze zaken 69 zorgen en vragen genoemd, dat is 1,8 per zaak.

Vragen voor conferentie	Aantal
Gedrag kind	18
Opvoeding	11
Woonplek (waar moet het kind wonen)	7
Omgangsregeling met ouders/anderen	7
Onderwijs	7
Vrije tijd	2
Zelfstandigheid	5
Overig	12
<i>Totaal</i>	<i>69</i>

3.9 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen

3.9.1 Aantal

Bij 36 van de 38 fase 1 zaken zijn kinderen betrokken. Hierbij gaat het in totaal om 63 kinderen oftewel 1,8 kind per zaak.

3.9.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen van de fase 1 zaken is als volgt:

Leeftijd kind	Aantal
0 - 4 jaar	8
5 - 12 jaar	27
13 - 18 jaar	27
<i>Totaal</i>	<i>62</i>

3.9.3 Geslacht

Van alle 62 kinderen is het geslacht bekend. De verdeling is gelijk: 31 jongens (50%) en 31 meisjes (50%).

3.9.4 Etniciteit

Van 57 kinderen is de etnische achtergrond bekend, van vijf kinderen niet. Van deze 57 kinderen hebben er 38 (67%) een Nederlandse achtergrond. Van vier kinderen is bekend dat zij niet-Nederlands zijn, maar is verder geen informatie beschikbaar. De overige 15 kinderen hebben een Guineese (N=4), Armeense (N=3), Turkse (N=2), Nigeriaanse (N=2), Roma (N=2), Antilliaanse (N=1) en Marokkaanse (N=1) achtergrond.

3.9.5 Verblijfplaats

Het merendeel van de kinderen, 79% (N=49) woont thuis bij beide of één van de ouders. Zeven kinderen wonen in een crisis- of leefgroep, drie kinderen bij familie en drie kinderen/jongeren zelfstandig.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	49
Crisis- of leefgroep	7
Familie of bekenden	3
Zelfstandig	3
<i>Totaal</i>	62

3.10 Achtergrondkenmerken volwassenen

Bij 15 fase 1 zaken zijn volwassen hoofdpersonen betrokken: 13 keer in combinatie met minderjarige hoofdpersonen, twee keer betreft het uitsluitend volwassenen. Bij deze 15 zaken zijn in totaal 24 volwassenen betrokkenen, 1,6 volwassene gemiddeld. Het gaat om 10 mannen (42%) en 14 vrouwen (58%).

Van 10 volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 14 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=1), tussen de 26 en 40 jaar (N=9) en tussen de 41 en 60 jaar (N=4).

Van één volwassene is de etnische achtergrond niet bekend. Er zijn 16 volwassenen met een Nederlandse achtergrond (69%). De overige zes volwassenen zijn Guinees (N=2), Antilliaans, Nigeriaans, Surinaams en Indonesisch (elk N=1).

19 van de 24 volwassenen (79%) wonen zelfstandig; twee personen wonen bij hun ouders, eveneens twee personen bij een familielid en één persoon in een crisisgroep.

4 Conferentiefase (fase 2 zaken)

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over 52 geregistreerde zaken waarvan de voorbereiding heeft geleid tot een Eigen Kracht-conferentie.

4.2 Duur van de voorbereiding

Als een zaak verwezen is naar Eigen Kracht start de conferentie met de voorbereiding. Deze loopt tot de dag van de conferentie. In de meeste gevallen (65 %) zit er niet langer dan twee maanden tussen het moment van aanmelding en de conferentie. In vijf gevallen duurde het langer dan drie maanden. In twee gevallen is dit gegeven onbekend, omdat de datum van aanmelding niet is ingevuld.

Duur van de voorbereiding	Aantal
0 - 1 maand	16
1- 2 maanden	21
2 - 3 maanden	7
Meer dan 3 maanden	8
<i>Totaal</i>	<i>52</i>

4.3 Aanmelders

Bij de 52 zaken die tot een conferentie hebben geleid, komen er 20 aanmeldingen van het Bureau Jeugdzorg. Dat is 38%. Van de zaken via Bureau Jeugdzorg komt 55% van de jeugdbescherming en 45% van de vrijwillige toegang. Ruim een derde van de conferenties (19 van de 52) komt van een niet-professionele aanmelder.

Aanmelder	Aantal	
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	11	
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	9	
Zorgaanbieders Jeugdzorg:		
- Jarabee Jeugdzorg in Twenten	6	9
- Commujon	1	
- Trais	1	
- Overig	1	
Maatschappelijk werk	3	
Overige instellingen	1	
Familielid	13	
Hoofdpersoon zelf	6	
<i>Totaal</i>	<i>52</i>	

4.4 Duur van de hulpverlening

In 40 gevallen is bekend hoe lang het gezin al hulpverlening had voordat de aanmelding is gedaan. Van deze 40 gevallen heeft 33% korter dan twee jaar contact met hulpverleners en 67% langer dan twee jaar.

Duur hulpverlening	Aantal
Geen hulpverlening	3
0 tot 1 jaar	4
1 tot 2 jaar	6
2 tot 5 jaar	14
5 tot 10 jaar	8
Meer dan 10 jaar	5
Onbekend	12
<i>Totaal</i>	<i>52</i>

4.5 Achtergrondproblematiek

Van de 52 conferenties zijn er 51 waarbij kinderen als hoofdpersoon betrokken zijn. De meeste conferenties hebben gedragsproblemen, pedagogische onmacht/verwaarlozing en overbelasting als achtergrondproblematiek, gevolgd door echtscheidingsperikelen en problemen op het gebied van financiën en huisvesting.

Achtergrondproblematiek	Aantal
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	28
Gedragsproblemen kind	26
Overbelasting ouders	23
Financiën en huisvestingsproblemen	16
Echtscheidingsperikelen	15
Psychiatrische problematiek ouders	10
Problemen met school	9
Huiselijk geweld/incest	5
Beperkingen ouders of kind	7
Dood/ziekte ouders	4
Overig	19
<i>Totaal</i>	<i>162</i>

De conferentie die alleen een volwassen hoofdpersoon betreft heeft achtergrondproblemen op het gebied van huisvesting en financiën en psychiatrische problematiek.

4.6 Vragen

De vragen die te maken hebben met woonplek, opvoeding, omgangsregeling en onderwijs zijn het meest als onderwerp geformuleerd voor de conferentie.

Vragen voor conferentie	Aantal
Opvoeding	27
Woonplek (waar moet het kind wonen)	27
Gedrag kind	22
Omgangsregeling met ouders/anderen	16
Onderwijs	15
Vrije tijd	11
Financiën/huisvesting	7
Voorziening gezag	5
Zelfstandigheid	4
Werk	4
Medische kwesties	3
Huiselijk geweld/incest	2
Overig	9
<i>Totaal</i>	<i>152</i>

4.7 Achtergrondkenmerken kinderen

4.7.1 Aantal

Bij de 51 zaken waar kinderen (mede) de hoofdpersoon zijn, gaat het in totaal om 78 kinderen. Dat is gemiddeld 1,5 kind per fase 2 zaak.

4.7.2 Leeftijd

De grootste groep wordt gevormd door kinderen tussen de 5 en 12 jaar oud.

Leeftijd kind	Aantal
0 - 4 jaar	14
5 - 12 jaar	36
13 - 18 jaar	28
<i>Totaal</i>	<i>78</i>

4.7.3 Geslacht

Het gaat om 34 meisjes (44%) en 44 jongens (56%).

4.7.4 Etniciteit

Van één kind is de etnische achtergrond onbekend. Van de overige 77 kinderen hebben er 59 (77%) een Nederlandse etniciteit. De overige 18 kinderen hebben een Surinaamse (N=5), Indonesische (N=4), Turkse (N=3), Braziliaanse, Irakese, Syrische en Antilliaanse (ieder N=1) achtergrond. Van twee niet-Nederlandse kinderen is verder niet bekend welke etnische achtergrond zij hebben.

4.7.5 Verblijfplaats

Ruim de helft van de kinderen (60%) woont thuis bij één of beide ouders.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	47
Crisis- of leefgroep	14
Familie of bekenden	11
Pleeggezin	6
<i>Totaal</i>	78

4.8 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen

Bij 20 fase 2 zaken zijn in totaal 31 volwassenen betrokken. In 19 fase 2 zaken is de conferentie bestemd voor volwassenen in combinatie met minderjarige hoofdpersonen, in één geval betrof de conferentie uitsluitend een volwassen hoofdpersoon.

Het gaat om 12 mannen (39%) en 19 vrouwen (61%).

Van twee volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 29 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=9), tussen de 26 en 40 jaar (N=12) en tussen de 41 en 60 jaar (N=8).

Van één volwassene is de etnische achtergrond niet bekend. Er zijn 23 volwassenen met een Nederlandse achtergrond (77%). De overige zeven volwassenen hebben een andere etnische achtergrond.

19 van de 31 volwassenen (50%) wonen zelfstandig; acht personen wonen bij hun ouders, twee personen bij een familielid en eveneens twee personen in een crisisgroep.

4.9 Locatie van de Eigen Kracht-conferentie

22 van de 52 conferenties zijn gehouden in buurthuizen, zes conferenties in horecagelegenheden, vier in kerken, drie bij iemand thuis en twee in gebouwen van hulpverlenende instanties. Daarnaast vonden er conferenties plaats in kantines van sportclubs, schoolgebouwen, kantoorpanden en bij scouting.

4.10 Tijdstip van de Eigen Kracht-conferentie

Ruim de helft van de conferenties (27 van de 52) zijn doordeweeks gehouden, de rest in het weekend. 16 families kozen voor een tijdstip overdag, 17 families voor een tijdstip 's avonds en 19 families hielden de conferentie zowel 's avonds als overdag.

4.11 Duur van de Eigen Kracht-conferentie

Bijna drie kwart van de conferenties heeft maximaal vijf uur geduurd, de rest langer.

Duur van de conferentie in uren	Aantal
1 - 3 uur	9
3 - 5 uur	28
5 - 8 uur	13
Meer dan 8 uur	2
<i>Totaal</i>	52

Het tweede deel van de conferentie is de besloten tijd. Hierin zijn familie en netwerk met elkaar aan het beraadslagen. Twee derde van de families is hiermee binnen drie uur klaar, de rest had meer tijd nodig. Van één conferentie is dit gegeven niet bekend.

Duur van het besloten deel in uren	Aantal
0 - 1 uur	6
1 - 3 uur	28
3 - 5 uur	13
Meer dan 5 uur	4
<i>Totaal</i>	51

4.12 Aantal deelnemers

In totaal hebben 778 personen deelgenomen aan de 52 Eigen Kracht-conferenties. Dat is 15 deelnemers per conferentie. Het aantal is uitgezonderd de coördinator en een eventuele (slechts in één geval aanwezige) externe tolk. De kleinste conferenties telde 8 deelnemers, de grootste conferentie 28 deelnemers.

De aanwezigen zijn onder te verdelen in drie categorieën: familie, sociaal netwerk en professionals. Van de aanwezigen behoort 66% tot de familie, 21% tot het sociaal netwerk en 14% tot de professionals.

Aanwezige familieleden	Aantal
Ooms/tantes	158
Ouders	76
Grootouders	62
Neven/nichten	27
Volwassen hoofdpersonen	37
Minderjarige hoofdpersonen	78
Anders (broers/zussen, overige familieleden)	73
<i>Totaal</i>	511

Aanwezigen uit sociaal netwerk	Aantal
Vrienden	131
Anders (buren, kennissen, collega's)	30
Totaal	161

Aanwezige professionals	Aantal
Aanmelder	22
School	8
Anders (artsen, mentoren, begeleiders)	76
Totaal	106

4.13 Afwezigen

In totaal werden 164 mensen uitgenodigd die niet kwamen: 130 familieleden en 34 professionals, 3,2 persoon per conferentie. Naar de reden van hun afwezigheid is niet gevraagd. Daarnaast waren ook bij 21 van de 52 conferenties mensen expliciet niet welkom, in totaal 39 mensen. Meestal wilde de meerderheid van de aanwezigen en/of de hoofdpersoon niet dat een bepaald persoon erbij aanwezig was. In één geval droeg iemand die niet welkom was aan de conferentie bij in de vorm van een brief.

4.14 Resultaat

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In 51 gevallen bereikte de familie overeenstemming over een plan, in één geval niet. 31 plannen zijn getoetst door de professionele aanmelders en door hen veilig, wettig en adequaat bevonden. In één geval heeft de aanmelder het plan nog niet bekeken, omdat hij/zij niet aanwezig was bij de conferentie. Geen enkel plan is afgekeurd. In 19 gevallen kwam de aanmelding vanuit de familie of hoofdpersoon zelf en is goedkeuring door derden niet relevant.

4.15 Inhoud plan

4.15.1 Vraag om professionele hulp

In 38 van de 52 gevallen (73%) vraagt de familie in het plan om professionele hulp.

4.15.2 Evaluatie

In 48 van de 52 gevallen (92%) spreekt de familie een moment voor het evalueren van het plan af.

4.15.3 Noodplan

In 49 van de 52 gevallen (94%) is een afspraak gemaakt over wat de betrokkenen doen als de uitvoering van het plan anders loopt dan voorzien. Meestal spreken zij af welke betrokkenen dan weer bij elkaar komen.

4.15.4 Wijziging verblijfplaats

In 27 gevallen was meer duidelijkheid over de (toekomstige) verblijfplaats van een kind een expliciet geformuleerde vraag van de conferentie. Uit de registratiegegevens blijkt dat 26 kinderen (van 22 conferenties) van woonplek zullen veranderen. Van drie van hen is onbekend welke verandering in verblijfplaats zij hebben, omdat in het registratieformulier uitsluitend de woonplaatsen zijn vermeld.

Van de 23 kinderen van wie duidelijk is wat er verandert, zijn de veranderingen als volgt:

- 8 kinderen woonden bij (één van) hun ouders, maar gaan nu naar de andere ouder (4x), zelfstandig (2x) en familie (2x);
- 3 kinderen woonden bij familie, maar gaan nu naar de ouders;
- 4 kinderen woonden in een crisisopvang, maar gaan nu naar een pleeggezin (2x), de ouders (1x) en een 7x24 uursopvang (1x);
- 6 kinderen woonden in een leefgroep of gezinshuis, maar gaan nu naar een ouders (2x), familie (2x) en vrienden van ouders (2x);
- 2 kinderen woonden in een pleeggezin, maar gaan nu naar de ouders (1x) of vrienden van ouders (1x).

In onderstaande tabel staat in hoeverre de kinderen door de verandering van verblijfplaats gebruik gaan maken van meer of minder intensieve jeugdzorg.

	Intensiever	Even intensief	Minder intensief	Totaal
Aantal	2	8	13	23

4.16 Tevredenheid Eigen Kracht-coördinator over professionele aanmelder

Een goede samenwerking en afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht is van belang tijdens de voorbereiding en de conferentie zelf. Aan zowel de aanmelder als aan de coördinator is gevraagd een rapportcijfer te geven om de waardering uit te drukken. De resultaten van de aanmelders komen in het volgende hoofdstuk aan de orde.

De coördinatoren geven gemiddeld een 7,6 voor de samenwerking. Van de 51 coördinatoren die deze vraag hebben beantwoord, geven er drie een onvoldoende. Het meest voorkomende cijfer is een 8 (20x). Trefwoorden om de tevredenheid in een cijfer uit te drukken zijn: duidelijk, aardig, meewerkend, leergierig, vertrouwen, prettige samenwerking. Minder tevreden zijn een paar coördinatoren over de mogelijkheid om een afspraak met de aanmelder te maken en over te eigengereid optreden.

Een tweetal citaten die het gegeven cijfer illustreren:

‘Een 7. Goede samenwerking met de vervangende voogd. Kwam alleen in het derde gedeelte nog met een nieuwe eis. Deze ging na wat aandringen uiteindelijk weer van tafel.’

‘Een 8. Hij was begaan met de familie en gunde hen nog een kans.’

5 Tevredenheid professionele aanmelders

5.1 Inleiding

Na de Eigen Kracht-conferentie is een speciaal tevredenheidformulier aan de professionele aanmelders gegeven of gestuurd. Er zijn 51 formulieren aan aanmelders uitgereikt. Hiervan zijn er 47 geretourneerd, een respons van 92%.

5.2 Informatie

Als de hulpverleners een aanmelding doen, hebben zij vooral behoefte aan informatie over hun eigen rol, de werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie en de gang van zaken tijdens een conferentie. (Vrijwel) alle aanmelders vinden dat zij voldoende geïnformeerd zijn over hun rol (47 van de 47), over de gang van zaken (46 van de 47) en over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt (47 van de 47).

5.3 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de Eigen Kracht-conferentie als geheel is hen gevraagd een rapportcijfer te geven aan de bijeenkomst. 41 respondenten hebben deze vraag ingevuld. De overige 6 aanmelders geven aan dat zij slechts gedeeltelijk bij de bijeenkomst aanwezig zijn geweest. Het hoogste cijfer is een 9, het laagste cijfer een 5. Gemiddeld wordt de bijeenkomst met een 7,7 gewaardeerd.

Bij de beoordeling spelen de volgende aspecten een rol:

- het resultaat (plan en proces);
- organisatie van een Eigen Kracht-conferentie;
- samenwerking met de coördinator;
- inzet van de coördinator.

De volgende citaten illustreren het rapportcijfer voor de conferentie:

'Een 6. Omdat tijdens het besloten deel geen deskundige van Eigen Kracht aanwezig is om het proces te bewaken. Hierdoor worden bepaalde onderwerpen eindeloos herhaald. Men valt in dezelfde valkuil als in de dagelijkse bezigheden (herhalen, terugkijken op wat niet goed is gegaan).'

'Een 6. De coördinator was beperkt bereikbaar. Uit het netwerk is maar een beperkt aantal mensen verschenen, met name de natuurlijke gezagdragers hebben op het laatste moment afgezegd of zijn niet verschenen (zonder kennisgeving).'

'Een 7. Omdat de Eigen Kracht-conferentie grotendeels goed verlopen is. De jongere is echter tijdens de bijeenkomst weggelopen en de conferentie draaide grotendeels om haar.'

'Een 8. Goed was de sfeer, de plaats, de verzorging van drank en lekkernij. Het duurde wel lang (2½ uur), had ik geen rekening mee gehouden op mijn vrije

zaterdag. Voor de familie is het wel prettig geweest.'

'Een 8. Het voldeed aan mijn verwachtingen. Er is een goed plan uitgekomen. Familie en bekenden raakten er door gemotiveerd, zet aan tot eigen initiatieven.'

5.4 Waardering voor het plan

Het gaat in een Eigen Kracht-conferentie om het maken van een plan voor een of meerdere hoofdpersonen. Dat plan is bedoeld om de situatie van de hoofdpersoon of het gezin te verbeteren. Het plan wordt gemaakt door de familie en voorgelegd aan de aanmelder. De aanmelders accepteren het plan als de afspraken die er in staan veilig, adequaat en wettelijk toegestaan zijn. De 39 aanmelders die een cijfer geven, waarderen het plan gemiddeld met een 7,4. Er is één onvoldoende gegeven (het rapportcijfer 1).

Uit de volgende citaten blijkt de onderbouwing voor het gegeven cijfer:

'Een 7. Knap dat het netwerk er samen uit is gekomen. Het plan was erg globaal en kreeg pas directe inhoud bij het kopje acceptatie plan.'

'Een 7. Het heeft gezorgd voor erkenning van de familie van de problematiek van betreffende kind. Eerste opzet is gemaakt en familie heeft zelf vervolgspraak gemaakt. In het plan staat onder andere wat er van hulpverlening wordt verwacht bij bepaalde zaken.'

'Een 7. In principe een goed plan, alleen is het de vraag of 't wel haalbaar is omdat de betreffende jongere er niet over meegepraat heeft.'

'Een 8. Heel duidelijk plan, waarna taken verdeeld zijn en daardoor worden moeder en zoon minder belast.'

'Een 8. Goed plan, goede afspraken, duidelijk. Er is zelfs meer aan de orde gekomen dan ik van tevoren aangegeven heb.'

5.5 Waardering Eigen Kracht-coördinator

Een goede afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht-coördinator is van groot belang. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid over de samenwerking is aan de aanmelder gevraagd de coördinator een rapportcijfer te geven. Het hoogste cijfer is een 9, het laagste cijfer een 2, tevens de enige onvoldoende. De aanmelders (N=47) geven de coördinator gemiddeld een 7,9.

In de samenwerking met de coördinator wordt gelet op:

- de duidelijkheid;
- de mate waarin wordt verteld wat er verwacht wordt van aanmelder;
- de mate waarin contact wordt onderhouden met aanmelder;
- het doorzettingsvermogen;
- de gedrevenheid/enthousiasme;
- de behulpzaamheid.

Enkele citaten ter illustratie:

‘Een 7. Daar voor ons al een aantal punten duidelijk waren wat we zeker wilden of niet wilden, verliep in eerste instantie alles wat langzaam en een beetje chaotisch, maar later heel goed, heel aardig en geduldig en alles werd goed teruggekoppeld naar elkaar.’

‘Een 8. Prettig, doortastend en meedenkend.’

‘Een 8. Prettig in het contact. Duidelijk in de verwachting naar onze inbreng.’

‘Een 9. Ik vind dat er een goede communicatie aanwezig was. Als er vragen of onduidelijkheden waren kon ik deze beantwoord krijgen. Verder voelde ik me ook prettig bij haar, iets wat ik erg belangrijk vind.’

5.6 Waardering Eigen Kracht-regiomanager

Een minderheid van de aanmelders (17 van de 47) heeft een rapportcijfer gegeven aan de regiomanager. De meeste aanmelders geven aan weinig of geen contact te hebben gehad met de regiomanager en hebben dan ook geen cijfer gegeven. Degenen die wel een rapportcijfer hebben gegeven, waarden de regiomanager met gemiddeld een 7,4.

‘Geen mening. Daar heb ik voor deze Eigen Kracht-conferentie alleen heel in het begin info gehaald, maar om nou te spreken van een samenwerking. Niet nodig bij deze conferentie. Los van deze conferentie is de samenwerking goed.’

‘Een 7. Snel gereageerd en gehandeld. Goed overleg.’

‘Een 7. Ik vind samenwerking een groot woord voor het stukje wat we hierin samen hebben gehad, echter de informatieverstrekking was helder en oké.’

‘Een 8. Altijd bereikbaar, duidelijke uitleg.’

5.7 Overige opmerkingen en suggesties

De vragenlijst wordt besloten met de vraag of de aanmelder nog opmerkingen of suggesties heeft. Van de 47 aanmelders hebben 22 mensen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Een aantal opmerkingen heeft betrekking op waardering voor de conferentie als geheel, een aantal aanmelders wijst op bepaalde specifieke omstandigheden. Ook zijn er een paar opmerkingen over de gevolgde procedures of over het eigen handelen.

‘Dit was de eerste keer dat ik een Eigen Kracht-conferentie meemaakte. Ik begrijp spanningsveld dat Eigen Kracht-conferentie vanuit familie moet starten/op hun inzet moet ontstaan, maar de belangen van het kind/gezin waren groot genoeg en ik had een actievere inzet van de coördinator verwacht, ik denk dat ik ook nog beter moet weten welke mogelijkheden een Eigen Kracht-coördinator wel/niet heeft, nu heb ik denk ik een te eenzijdig beeld gekregen.’

'Afspraken werden moeizaam nagekomen. Ik wilde bijvoorbeeld dat het kind er niet bij zou zijn als de moeder gebeld werd. Hier hadden we van tevoren over gesproken en was afgesproken. Toch moest ik weer aandringen en het belang ervan benoemen voordat dit ook echt gedaan werd.'

'Nu dat ik met de Eigen Kracht-conferentie in aanraking ben gekomen, kan ik me voorstellen hier vaker aan te zullen denken. Ik denk wel dat het (zoals zoveel) een kwestie is van timing. Omdat ik uitvoerend hulpverlener ben, was het voor mij zoeken wie een Eigen Kracht-conferentie in dit geval zou moeten aanvragen. Ik heb te lang gewacht om eerst met andere hulpverleners te overleggen. Deze Eigen Kracht-conferentie had, toen het ter sprake kwam in haast aangevraagd moeten worden.'

6 Tevredenheid kinderen en jongeren

6.1 Inleiding

Aan kinderen en jongeren die hebben deelgenomen aan een Eigen Kracht-conferentie wordt een speciaal tevredenheidsformulier uitgereikt. Er zijn bij de conferenties waar de registraties van bekend zijn 96 formulieren uitgezet. Van deze conferenties zijn er 54 formulieren door kinderen geretourneerd, een respons van 56%.

6.2 Achtergrondkenmerken respondenten

De formulieren zijn afkomstig van 29 jongens en 25 meisjes. De respondenten zijn ongeveer in dezelfde mate verdeeld over de leeftijdsgroep 5 tot 12 jaar (28x) en 13 tot 18 jaar (25x). Eén respondent is onder de vijf jaar.

Op de vraag voor wie de conferentie bedoeld was, antwoordt de meerderheid dat het voor henzelf was en/of voor hun broer of zus. Kinderen uit hetzelfde gezin verwijzen daarbij naar elkaar. Het aantal genoemde personen ligt hoger dan het aantal kinderen, omdat de conferentie ook voor meerdere kinderen tegelijk kan zijn gehouden. Bij anders wordt vaak 'het gezin' genoemd.

Voor wie is de conferentie gehouden?

Persoon	Aantal
Mijzelf	33
Broer/zus	21
Neef/nicht	10
Vriend/vriendin	4
Anders	10
<i>Totaal</i>	<i>78</i>

6.3 De Eigen Kracht-conferentie

Er is aan de kinderen gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de conferentie. Zij gaven de conferentie gemiddeld een 8,2. Er zijn drie onvoldoendes (1x een 1, 1x een 3 en 1x een 5). De kinderen baseren hun cijfer vooral op of het gezellig was, of er een goede oplossing is gekomen en of het duidelijk was.

38 van de 54 kinderen (69%) voelden zich tijdens de conferentie op hun gemak, 13 kinderen gedeeltelijk en twee kinderen niet. Ook zegt driekwart van de kinderen (40 van de 54) dat er goed naar hen is geluisterd is, twee kinderen vonden van niet en elf kinderen hebben hier geen mening over.

Zes kinderen vonden dat er mensen bij de conferentie aanwezig waren die er beter niet hadden kunnen zijn. De rest vond de samenstelling van het gezelschap goed.

Enkele citaten:

'Een 8. Alles is gewoon goed geregeld en je probeert hem/haar te helpen.'

'Een 8. Omdat er goede begeleiding was en omdat er een goed plan uit kwam.'

'Een 9. Het ging heel goed, alleen werd er af en toe door elkaar heen gepraat.'

'Een 10. Ik vond het hartstikke leuk en gezellig met mijn vrienden.'

Ook de tijd samen (het besloten deel) wordt door de meeste kinderen (N=41) gewaardeerd. Vier kinderen vonden deze periode niet leuk en tien kinderen hebben deze vraag niet beantwoord. Uit de toelichtingen blijkt de (on)tevredenheid:

'Toen u weg was deed mijn vader af en toe rottig.'

'Omdat ik mijn familie niet al te vaak zie en het wel mooi vind om ze te zien.'

'Dat is fijner dan dat er iemand bij is die ik niet ken.'

'Ze namen mij en mijn mening serieus, gaven mij het gevoel dat ze naar mij luisterden.'

6.4 Het plan

Er is de kinderen ook gevraagd een cijfer voor het plan te geven. Zij gaven het plan gemiddeld een 8,5. Op één kind na vond iedereen dat er genoeg mensen waren om een plan te maken.

Enkele citaten ter illustratie:

'Een 7. Niets is zeker in het leven, toch ben ik blij dat beide partijen een toezienend voogd hebben ingediend.'

'Een 8. Ik mag iedere week bij iemand spelen.'

'Een 10. Omdat iedereen mijn moeder wilde helpen, dat vind ik wel lief.'

6.5 De Eigen Kracht-coördinator

Er is de kinderen ook gevraagd een rapportcijfer voor de coördinator te geven. Gemiddeld krijgt de coördinator een 8,4 van de kinderen. Er is één keer het rapportcijfer 1 gegeven; verder zijn er geen onvoldoendes. De helft van de kinderen geeft het rapportcijfer 10. Het is belangrijk dat de coördinator duidelijk is, aardig is, de dingen goed uitlegt en de conferentie goed georganiseerd heeft.

Citaten om de tevredenheid uit te drukken:

‘Een 9. Hij was aardig tegen ons en helpt ons en mijn broertje. En ook nog gratis en voor niets.’

‘Een 10. Ze was lief en luisterde naar ons en we deden spelletjes.’

‘Een 10. Omdat de coördinator alles heel goed uitlegt en een heel aardige en spontane meid is, heel aardig.’

6.6 Overige opmerkingen

Weinig kinderen hebben van de mogelijkheid gebruik gemaakt om nog een opmerking aan het eind van de vragenlijst te plaatsen. Een enkeling spreekt nogmaals de tevredenheid uit:

‘Als ik het over mocht doen, had ik het weer precies zo gedaan!’

7 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk

7.1 Inleiding

In 2008 was bij alle 52 gehouden conferenties vertegenwoordiging uit de familie of het sociaal netwerk aanwezig. Tezamen waren er 599 personen uit familie en sociaal netwerk. Van hen hebben er 493 een tevredenheidformulier gekregen. De respons bedroeg 397 formulieren oftewel 81%.

Samenstelling volwassen respondenten	Aantal	Percentage
Vader	17	4%
Moeder	19	5%
Broer/zus	30	8%
Opa/oma	38	10%
Oom/tante	95	24%
Neef/nicht	17	4%
Vriend/vriendin	80	20%
Anders	69	17%
Onbekend	32	8%
<i>Totaal</i>	<i>397</i>	<i>100%</i>

De categorie 'anders' omvat volwassen hoofdpersonen, burens, kennissen, contacten via sportclubs, collega's etc. De categorie 'onbekend' omvat deelnemers die het formulier hebben ingevuld, maar niet hebben aangegeven in welke relatie zij tot het kind of de volwassen hoofdpersoon staan.

7.2 Informatie

7.2.1 Inleiding

Als het goed is, hebben de deelnemers vooraf contact gehad met de aanmelder en de Eigen Kracht-coördinator. Het is de bedoeling dat de aanmelder het idee van de Eigen Kracht-conferentie bij de deelnemers introduceert en de te bespreken vragen voorlegt. De Eigen Kracht-coördinator bereidt vervolgens de Eigen Kracht-conferentie voor.

7.2.2 Voldaan aan informatiebehoefte

Er is de respondenten gevraagd of zij voldoende informatie hebben gekregen over de bedoeling van de Eigen Kracht-conferentie, de gang van zaken tijdens de Eigen Kracht-conferentie, de situatie van het kind/volwassen hoofdpersoon en de hulpmogelijkheden. Op al deze punten zijn de ondervraagde volwassen deelnemers in grote meerderheid tevreden. Meer dan 90% geeft aan hierover voldoende geïnformeerd te zijn).

Voldoende info over	Ja	Nee	Totaal
Bedoeling	389	6	395
Gang van zaken	373	13	386
Situatie kind/gezin	370	10	380
Hulpmogelijkheden	341	31	372

Op de vraag of er voor de conferentie is gevraagd welke informatie de deelnemers wilden hebben, antwoordt 92% met ja, 8% met nee (N=387). Deze vraag is het meest gesteld door de Eigen Kracht-coördinator (N=298), in mindere mate door familie en vrienden (N=84), hulpverleners (N=40) of anderen (N=7).

Van de mensen die de vraag met 'ja' beantwoordden (N=356), heeft 92% de gevraagde informatie ook gekregen, 6% ten dele en 2% niet.

7.3 Meewerken aan een oplossing

7.3.1 Inleiding

Het is de bedoeling dat in de Eigen Kracht-conferentie iedereen een bijdrage levert aan het maken van het plan. Dat kan zijn door hulp aan te bieden, maar zeker zo van belang is het meedenken en meewerken tijdens het besloten gedeelte als de familie 'onder ons' is. Bij de besloten tijd zijn geen professioneel betrokkenen aanwezig. Om enigszins een beeld te krijgen van de betrokkenheid van de deelnemers bij het besluitvormingsproces, is hen gevraagd of zij zelf informatie hebben kunnen toevoegen, in hoeverre zij hebben kunnen vragen en zeggen wat zij wilden en of zij vinden dat ze hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

7.3.2 Informatie geven

Professionals beschikken over informatie, maar familieleden en sociaal netwerk ook. Op de vraag of men zelf informatie heeft toegevoegd aan de Eigen Kracht-conferentie antwoordt 62% bevestigend en 38% ontkennend (N=358). Het gaat bijvoorbeeld om informatie over de gezinssituatie, ideeën voor te nemen maatregelen, informatie over de financiële situatie van een gezin en over schoolprestaties.

7.3.3 Vragen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen vragen wat men wilde, hebben 388 mensen geantwoord. 95% van hen antwoordde met ja, 4% met ten dele en 1% met nee.

7.3.4 Zeggen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen zeggen wat men wilde, hebben 390 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 94% met ja, 4% met ten dele en 2% met nee.

7.3.5 Meewerken aan de oplossing

Op de vraag of men heeft kunnen meewerken aan de oplossing hebben 388 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 87% met ja, 12% met ten dele en 1% met nee.

7.3.6 Op gemak voelen

Op de vraag of men zich tijdens de bijeenkomst op zijn gemak voelde hebben 387 mensen geantwoord. Bijna 84% gaf aan zich inderdaad op zijn gemak te hebben gevoeld, 13%

vond dit ten dele het geval en 3% vond van niet. Ook tijdens het besloten deel heeft de overgrote meerderheid zich op het gemak gevoeld. 90% zegt van wel, 7% zegt ten dele en 3% zegt van niet (N=382).

Enkele citaten van respondenten die hun waardering omschrijven:

'In het begin was het een beetje onwennig, maar het ijs smolt gauw.'

'Moest ook even vooraan zitten. Houd ik niet zo van, maar ja, alles voor mijn vriendin!'

'Veel door elkaar gepraat, af en toe ruziënde toon, maar uiteindelijk naar tevredenheid.'

'Het is eerst toch even wennen al ken je elkaar allemaal wel. Toen het gesprek begon was de sfeer goed. Daarnaast wil je graag dit gezin helpen maar voel je je soms beperkt door eigen grenzen, hoewel duidelijk is aangegeven dat je je eigen grenzen in acht moet nemen, dus daar lag het niet aan.'

'Ja, het ging heel goed, we konden ook eindelijk weer normaal met elkaar praten.'

7.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk over de conferentie als geheel is hen gevraagd een rapportcijfer te geven. Tien van de 381 respondenten (3%) geven de conferentie een onvoldoende: 2x een 1, 2x een 2, 2x een 4 en 4x een 5. Het gemiddelde cijfer voor de conferentie als geheel is een 7,7.

Enkele citaten ter toelichting:

'Een 6. Het gesprek verliep enigszins stroef, omdat teveel personen veel tijd nodig hadden voor minder belangrijke dingen. Uiteindelijk is alles wel gelukt.'

'Een 7. Maak dit voor het eerst mee, was een beetje onwennig, maar wel goed.'

'Een 7. Ik vond het op zich wel goed. Coördinatie was goed, maar de invulling van het besloten gedeelte was niet concreet.'

'Een 8. Ik vind het een heel goede oplossing om een oplossing te zoeken binnen de eigen omgeving van het probleemkind.'

'Een 9. Omdat we het met elkaar eens waren, er hing een ontspannen sfeer.'

Er is apart gevraagd naar het rapportcijfer voor het besloten deel waarbij alleen familie en sociaal netwerk bijeen zijn. De waardering voor dit deel van de conferentie ligt op hetzelfde niveau als voor de conferentie als geheel, namelijk een 7,7.

Enkele citaten ter toelichting van de waardering voor het besloten deel:

'Een 4. Deze familie heeft veel strijd onderling, er zijn er bij die geen woord met elkaar wisselen, anderen maken ruzie.'

'Een 7. Zijn ook vaak stille momenten en je moet overleggen met mensen die je nooit hebt gesproken dit valt niet altijd mee.'

'Een 7. Het idee en de opzet zijn prima, alleen gezien de tijd heb ik het gevoel dat er mogelijkheden onbenut zijn gebleven. Dat vond ik jammer.'

'Een 8. De coördinator had alles goed uitgelegd, maar het was soms lastig om gefocust te blijven op de doelstellingen.'

'Een 9. De essentiële zaken kwamen aan de orde en niemand werkte tegen. Goede wil getoond.'

7.5 Waardering plan

Het plan wordt gewaardeerd als goed. Gemiddeld geven de 368 respondenten die op deze vraag antwoord hebben gegeven een 7,9 voor het plan. 5 respondenten geven een onvoldoende.

Enkele citaten illustreren het gegeven cijfer:

'Een 6. Geef iets duidelijker aan wat de bedoeling is van sommige punten over schema's tijden en maak een lijst met duidelijkheid voor de personen die er zijn.'

'Een 7. Men wil wat mij betreft te veel veranderen (ook dingen die wel lopen).'

'Een 7. Op zich een goed plan maar ik heb wel mijn twijfels over de praktische uitwerking en haalbaarheid.'

'Een 8. Dit is de basis waar een gezin op rust, als dit goed werkt, verandert er, volgens mij, veel in positieve zin.'

'Een 9. Dit plan is van onszelf en gemaakt door onszelf. We hebben eigen keuzes kunnen maken dus als het goed is wordt niemand nu overvraagd.'

7.6 Waardering Eigen Kracht-coördinator

De Eigen Kracht-coördinator is degene die de deelnemers bij elkaar brengt en de conferentie faciliteert. Hoe kijken de deelnemers aan de conferentie aan tegen deze

persoon? 370 respondenten hebben deze vraag beantwoord. Het gemiddelde cijfer is een 7,9. Er zijn 10 onvoldoendes (2x een 1, 2x een 2, 2x een 3 en 4x een 5).

De familieleden vinden het belangrijk dat de coördinator duidelijk uitlegt, de tijd voor dingen neemt, vriendelijk blijft, neutraal is, de dingen goed geregeld heeft en iedere partij goed aan het woord laat.

Enkele citaten die het cijfer onderbouwen:

'Een 6. Het kwam traag op gang, de benodigde deskundigen waren maar in beperkte mate aanwezig.'

'Een 7. Helaas moet ik opschrijven dat de heer soms wat duidelijker mag aangeven wat het hele project inhoudt. In het begin bleef het erg onduidelijk (telefonisch). Het gesprek thuis was daarentegen veel duidelijker. Daarom heeft 1 familielid van mij helaas zich niet aangemeld.'

'Een 8. Ze heeft de avond goed begeleid en ook zij is begaan met de gezinssituatie.'

'Een 8. Ze was heel duidelijk, gaf alle mogelijkheden tot vragen ook na haar bezoek aan huis, belde nog weer voor de bijeenkomst. Ze wist nog goed wat er samen doorgesproken was toen zij bij mij thuis was geweest.'

'Een 9. In het gesprek (van tevoren) werd goed duidelijk gemaakt wat de bedoeling eigenlijk was van dit hele gebeuren.'

'Een 9. Hij was erg duidelijk en bereid alle vragen te beantwoorden. Later was hij in staat de voorstellen goed te verwoorden en verduidelijken.'

7.7 Waardering aanmelder

Gevraagd is of de aanmelding is gedaan door een professionele hulpverlener en zo ja, welk rapportcijfer men dan aan de aanmelder wil geven. 159 personen (47%) zeggen dat de aanmelding door een professional is gedaan, 83 personen (25%) zeggen van niet en 96 mensen (28%) weten het niet. De professionele aanmelder krijgt gemiddeld een 7,6. Er zijn 15 onvoldoendes.

Enkele respondenten lichten hun cijfer toe:

'Een 2. Jeugdzorg wees het plan af zonder motivatie en onzinnige reden. Ze hield geen rekening met het plan. Kortom Jeugdzorg misbruikte de Eigen Kracht-conferentie.'

'Een 5. Bureau Jeugdzorg verzorgde aanmelding, maar wist zelf nauwelijks hoe

Eigen Kracht-conferentie werkt en gaf verkeerde info. Aanvraag heeft maand geduurd terwijl alleen naam en telefoonnummer doorgegeven hoefde te worden.'

'Een 8. Rustig, luisterend goed, bleef zichzelf gedurende het hele proces.'

'Een 8. Ik denk dat zij een goede kijk heeft op de situatie, dat ze de 'zaak' goed ingeschat heeft. Haar uitleg kwam eerlijk en duidelijk over.'

'Een 9. Omdat ik blij ben op de manier waarop zij voor me werken en wat ze samen met ons weet te realiseren.'

7.8 Overige opmerkingen en suggesties

Aan het einde van de vragenlijst hebben de deelnemers de gelegenheid een afsluitende opmerking te maken of suggestie te geven. De suggesties hebben met name betrekking op het middel Eigen Kracht, het proces en het verloop van de conferentie of het functioneren van de coördinator. Opmerkingen worden vaak gemaakt om nog eens extra de (on)tevredenheid te benadrukken.

Een kleine selectie uit de gemaakte opmerkingen:

'Dit hadden we zonder al deze poespas ook zelf kunnen bedenken. Dus onnodig veel schade aangericht (op emotionele vlak).'

'De Eigen kracht-coördinator laat ons alleen, toch lijkt het me verstandig dat ze in een hoek van de ruimte zich terug trekt zodat er meer duidelijkheid over het plan is.'

'Familie moet concreet zien dat hulpverlening snel een aantal zaken oppakt.'

'Iets meer voorbereiding is nuttig, met name over de vormgeving van het plan.'

'Het was goed opgezet en voorbereid. Daarnaast ook goed begeleid. Alleen kreeg ik de officiële uitnodiging pas twee dagen van te voren en was de plaats niet precies duidelijk.'

'Het getypte programma met regels was niet goed leesbaar. Bij iedereen van te voren langs gaan, bellen en spreken. Noodzaak van oplossingen meer benadrukken, ook naar moeder, meer netwerk uitnodigen.'

8 Follow-up

8.1 Inleiding

Als een Eigen Kracht-conferentie volgens plan verloopt is het resultaat een door de familie opgesteld en gedragen plan. In dat plan staan afspraken van familie en bekenden onderling en eventueel vragen aan hulp- of dienstverlenende organisaties. 51 conferenties zijn afgesloten met een plan. De tevredenheid over dit plan is over het algemeen groot. Aanmelders geven een 7,4, familieleden een 7,9 en kinderen een 8,5 voor het plan. Maar dit zegt nog niets over de uitvoering van het plan. In hoeverre worden de afspraken uit het plan nagekomen? Om hier inzicht in te krijgen wordt na drie maanden gevraagd hoe de uitvoering loopt. Van de 52 in de onderzoeksperiode gehouden conferenties zijn deze gegevens van 45 conferenties bekend. Dit betekent een respons van 88%. De relatie is overigens niet 1-op-1 omdat van de conferenties die eind 2008 gehouden zijn nog geen follow-up gegevens bekend zijn. Omgekeerd hebben de follow-up gegevens uit 2008 voor een deel betrekking op conferenties uit 2007.

8.2 Moment van follow-up

De coördinator onderhoudt na het afronden van de conferentie en het opsturen van het plan geen contact meer met de deelnemers, behalve op twee vaste momenten. De Eigen Kracht-coördinator belt na een maand op om te informeren naar de stand van zaken. Hetzelfde gebeurt na drie maanden, maar dan vanwege onderzoeksdoeleinden. Over dat follow-up moment gaat het in de volgende tabel.

Moment van follow-up	Aantal
2 - 3 maanden na conferentie	28
4 - 5 maanden na conferentie	15
6 - 8 maanden na conferentie	2
<i>Totaal</i>	45

8.3 Aantal personen

In het kader van de follow-up hebben de coördinatoren gesproken met in totaal 165 personen, dit is 3,7 persoon per conferentie.

Er is gesproken met	Aantal
Kind/jongere	25
Familieleden en sociaal netwerk	75
Professionele aanmelders	37
Overigen	28
<i>Totaal</i>	165

8.4 Mate van uitvoering

Er is aan de betrokkenen gevraagd in hoeverre het plan is uitgevoerd. Daarbij kan gekozen worden uit 'geheel uitgevoerd', 'ten dele uitgevoerd' en 'niet uitgevoerd'. Geheel uitgevoerd wil zeggen dat ook echt alle afspraken zijn uitgevoerd. Wanneer één of meer afspraken niet zijn uitgevoerd, geldt de antwoordcategorie 'ten dele'.

Zijn de afspraken uit het plan uitgevoerd?

	Ja	Ten dele	Nee	Totaal
Kind/jongere	8	14	3	25
Familieleden	29	41	5	75
Aanmelders	13	20	4	37
Overigen	12	12	4	28
<i>Totaal</i>	62	87	16	165
Percentage	38%	53%	10%	100%

Een ruime meerderheid vindt dat het plan tenminste gedeeltelijk is uitgevoerd en afspraken zijn nagekomen. Ongeveer 10% is van mening dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd. Ruim een derde meent dat het plan wel in zijn geheel is uitgevoerd en de anderen vinden dat het ten dele is uitgevoerd. Tussen de categorieën zijn geen grote verschillen te melden. Slechts in vier zaken spreken de respondenten elkaar tegen. Aanmelders hebben dus in de meeste gevallen dezelfde mening als familieleden of de kinderen.

9 Samenvatting en conclusies

9.1 Inleiding

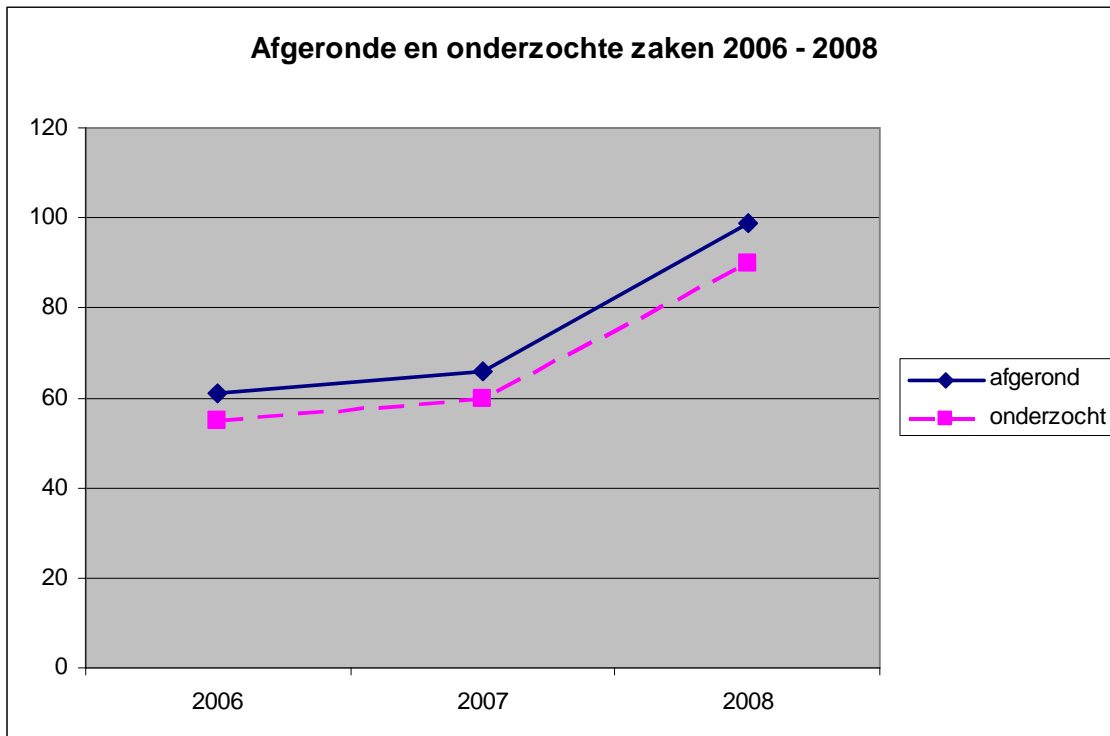
Eigen Kracht is een besluitvormingsmodel waarin families zelf beslissen over wat zij nodig hebben aan hulp en steun om de problemen van mensen in hun familie en vriendenkring te kunnen oplossen. Deze methode wordt sinds 2004 ingezet in de provincie Overijssel. Dit rapport doet verslag van de jaarcijfers 2008 van Eigen Kracht in de provincie Overijssel en is daarmee een vervolg op eerdere jaarrapportages.

In de provincie Overijssel werken het Bureau Jeugdzorg, de drie opnemende voorzieningen Commujon, Jarabee Jeugdzorg in Twente, Trias Jeugdhulp en de Raad voor de Kinderbescherming samen aan de invoering van Eigen Kracht-conferenties in de jeugdzorg. Zij willen bewerkstelligen dat cliënten gemotiveerd en geactiveerd worden verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen situatie en dat in het kader van vraaggericht werken, de cliënt opdrachtgever is. In een intentieverklaring hebben zij vastgelegd over te willen gaan tot verankering van de Eigen Kracht-conferentie in de eigen organisatie, de plannen van de families te accepteren tenzij aantoonbaar is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is en zich maximaal in te zetten voor de door de familie gevraagde diensten. In 2008 hebben de jeugdzorgorganisaties gewerkt aan een implementatieplan voor de eigen organisatie. Er werden EKO's² gehouden, projectleiders Eigen Kracht aangesteld bij Bureau Jeugdzorg en trainingen gegeven aan medewerkers van de instellingen.

Hun streven om Eigen Kracht te verankeren wordt gesteund, aangejaagd en financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel, die de Eigen Kracht-conferentie heeft opgenomen in haar beleidskader 2008-2011 'Nieuwe bezems'. Het streven is dat alle cliënten die zich in 2010 melden bij het bureau Jeugdzorg een Eigen Kracht-conferentie aangeboden krijgen. Er zijn prestatie-afspraken gemaakt met voornoemde organisaties en de Gelderse voorzieningen Pactum, Lindenhout en de Kij. Ook maakt de Provincie er zich hard voor om de Eigen Kracht-conferentie een plaats te geven in de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's).

Dit rapport handelt over het jaar 2008 en doet verslag van de zaken (aanmeldingen bij Eigen Kracht) die in dat jaar werden afgerond. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties het resultaat van de Eigen Kracht-conferenties, de tevredenheid van de deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden. In 2008 is het aantal afgeronde Eigen Kracht-conferenties in Overijssel sterk toegenomen. Er werden 99 zaken afgerond, waarvan er 90 onderzocht konden worden. Aan het eind van de onderzoeksperiode (31/12/2008) waren er nog 38 lopende zaken die niet in deze jaarcijfers 2008 zijn meegenomen.

² Een EKO is een werkwijze die door de Eigen Kracht *Centrale* is ontwikkeld, in samenwerking met Jarabee Jeugdzorg in Twente. Een EKO is een bijeenkomst van medewerkers van een organisatie, die wordt voorbereid en gefaciliteerd door een Eigen Kracht-coördinator. De werkwijze lijkt sterk op die van de Eigen Kracht-conferentie. Doel is het maken van een implementatieplan voor Eigen Kracht-conferenties door de medewerkers van de organisatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een registratie- en follow-up systeem dat wordt ingevuld door Eigen Kracht-coördinatoren. Daarnaast zijn tevredenheidsquêtes verspreid onder de te onderscheiden groepen deelnemers aan de conferenties (kinderen/jongeren, volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk en professionele aanmelders). Alle registraties, follow-up en tevredenheidsformulieren zijn geanalyseerd. Er heeft geen selectie van zaken plaatsgevonden. De respons varieert van 56% tot 92%. Ten opzichte van 2007 valt op dat de respons van de follow-up sterk is toegenomen en de respons van tevredenheidsquêtes onder kinderen en jongeren sterk is afgenomen. De respons is voldoende om representatieve uitspraken te kunnen doen over de inzet van Eigen Kracht-conferenties in Overijssel.

In paragraaf 9.2 tot 9.7 worden de resultaten van het onderzoek thematisch samengevat. Het rapport sluit af met een aantal conclusies in paragraaf 9.8.

9.2 Aanmeldgedrag

In het jaar 2008 zijn er 99 zaken afgerond. Van deze 90 van deze 99 zaken de gegevens bij de onderzoekers bekend. In 55 gevallen betrof de aanmelding alleen een kind, in 3 gevallen uitsluitend een volwassene en in 32 gevallen zowel een kind als een volwassen hoofdpersoon.

De aanmeldingen konden meteen in behandeling genomen worden; er waren geen wachtlijsten bij Eigen Kracht in Overijssel.

De meeste aanmelders zijn beroepsmatig bij de hoofdpersoon betrokken. Bijna twee derde van de zaken is aangemeld door hulpverlenende instanties. In 23 gevallen (26%) verzorgde een familielid de aanmelding en in 12 gevallen (13%) nam degene voor wie de Eigen Kracht-conferentie werd georganiseerd (de hoofdpersoon) zelf het initiatief. De helft van de door organisaties aangemelde zaken komt van medewerkers van Bureau Jeugdzorg (BJZ). Van de 29 zaken die door BJZ zijn aangemeld, komen 16 zaken van de jeugdbescherming, 12 zaken van de vrijwillige hulpverlening en 1 zaak van de jeugdreclassering. Ook de zorgaanbieders jeugdzorg zijn met 19 aanmeldingen relatief goed vertegenwoordigd; Jarabee Jeugdzorg in Twente deed in 2008 de meeste aanmeldingen. Er zijn relatief veel aanmeldingen voor personen die wonen in Enschede, Zwolle en Kampen.

Bij 87 van de 90 zaken zijn kinderen betrokken. Het gaat om kinderen van alle leeftijden, ongeveer evenveel meisjes als jongens. Bijna driekwart heeft een Nederlandse achtergrond. De kinderen wonen meest bij (een van) de ouders; 29% woont in een groep of pleeggezin, of bij familie.

Van alle 87 zaken waar kinderen bij betrokken zijn is er één of zijn er meerdere achtergrondproblemen bekend. De reden voor het aanmelden bij Eigen Kracht hangt vaak samen met gedragsproblemen van het kind, pedagogische onmacht en overbelasting van de ouders en echtscheidingsperikelen. Er worden gemiddeld 2,8 problemen per zaak benoemd. Vragen over het gedrag van het kind, opvoeding, en de (gewenste) woonplek komen het meest voor. Gemiddeld zijn er 2,5 vragen per conferentie.

In de drie conferenties die alleen voor volwassenen zijn georganiseerd staan vragen over onderwijs, vrije tijd, werk en zelfstandigheid centraal.

9.3 Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferentie

Wanneer aan gezinnen een Eigen Kracht-conferentie wordt voorgesteld, stemmen de meeste mensen daarmee in. Er zijn twee situaties te onderscheiden: de situatie waarin de zaak wordt afgesloten in de activeringsfase (fase 1 zaken) en de situatie waarin er een Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden (fase 2).

9.3.1 Alleen activeringsfase: fase 1 zaken

In 42% van de zaken waar een coördinator aan het werk ging, kwam het niet tot een conferentie (N=38). De redenen hiervan zijn divers. Het komt voor dat er een oplossing voor de problemen werd gevonden waardoor een Eigen Kracht-conferentie niet meer nodig is. Ook kwam het voor dat belangrijke personen, zoals ouders en kinderen niet wilden meewerken, het netwerk te klein was of de aanmelding om onduidelijke redenen werd ingetrokken. In de 38 fase 1 zaken hadden de coördinatoren met in totaal 229 personen contact; dat is gemiddeld zes personen per zaak. De meest voorkomende contacten waren met familieleden, ouders, vrienden en hulpverleners.

9.3.2 Conferentiefase: fase 2 zaken

Van de 90 zaken die in 2008 werden afgerond, kwam het in 52 gevallen tot een Eigen Kracht-conferentie (58%) waar in totaal 78 kinderen bij betrokken waren. Ook is er één conferentie voor alleen een volwassen hoofdpersoon zonder minderjarige kinderen gehouden. In totaal namen 778 mensen aan één van deze conferenties deel, oftewel gemiddeld 15 personen per conferentie. De spreiding is groot: de kleinste conferentie telde 8 deelnemers, de grootste 28 deelnemers. De aanwezigen zijn onder te verdelen in drie categorieën: familie, sociaal netwerk en professionals. Van de aanwezigen behoort 66% tot

de familie, 21% tot het sociaal netwerk en 14% tot de professionals. Bijna drie kwart van de conferenties heeft maximaal vijf uur geduurd, het besloten deel in twee derde van de gevallen minder dan drie uur.

Bij 21 van de 52 conferenties waren bepaalde mensen expliciet niet welkom. In totaal waren er 39 mensen niet welkom. Meestal wilde de meerderheid van de aanwezigen niet dat een bepaald persoon erbij aanwezig was. In één geval heeft iemand die niet welkom was een brief ingestuurd die tijdens de conferentie voorgelezen is.

9.3.3 Het resultaat van de Eigen Kracht-conferentie

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In vrijwel alle gevallen (N=51) bereikte de familie overeenstemming over een plan, in één geval niet. 31 van deze plannen werden geaccepteerd en veilig, wettig en adequaat geacht door de professionele aanmelder; geen enkel plan werd onvoldoende bevonden. In 19 gevallen kwam de aanmelding vanuit de familie of de hoofdpersoon en was goedkeuring door een professional niet relevant.

In driekwart van de gevallen vraagt de familie in het plan om professionele hulp. In ruim 92% van de plannen spreekt de familie een moment voor evaluatie af en eveneens wordt in ruim 94% van de plannen een afspraak opgenomen over wat de betrokkenen doen als de uitvoering van het plan anders loopt dan voorzien. Meestal spreken zij af welke betrokkenen dan weer bij elkaar komen.

In 27 gevallen was duidelijkheid over de toekomstige verblijfplaats van een kind een onderliggende vraag van de conferentie. Uit de registratiegegevens blijkt dat 26 kinderen (van 22 conferenties) van woonplek zullen veranderen. Uit de plannen blijkt dat de familie voor de meeste van deze kinderen kiest voor minder intensieve jeugdzorg; zij blijven of gaan bij hun ouders of familie wonen.

9.4 Follow-up

Van 45 zaken (87%) is bekend hoe het een aantal maanden later met de uitvoering van het plan gesteld is. Daarbij is informatie verzameld bij 165 personen per conferentie, gemiddeld 3,7 personen. Het merendeel daarvan behoort tot de familie. Een ruime meerderheid vindt dat het plan tenminste gedeeltelijk is uitgevoerd en dat de afspraken zijn nagekomen. Ongeveer 10% is van mening dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd; ruim een derde meent dat alle afspraken zijn uitgevoerd. Respondenten spreken elkaar nauwelijks tegen.

9.5 Tevredenheid professionele aanmelders

Vrijwel alle aanmelders vinden dat zij voldoende geïnformeerd zijn over hun rol, over de gang van zaken en over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt. De aanmelders zijn over het algemeen tevreden en waarderen de conferentie met een 7,7. Het plan krijgt gemiddeld een 7,4.

De Eigen Kracht-coördinator krijgt van de professionele aanmelders gemiddeld een 7,9. Aanmelders vinden het belangrijk dat een coördinator duidelijk vertelt wat er verwacht wordt, dat de coördinator enthousiast en gedreven is en doorzettingsvermogen heeft.

Een minderheid van de aanmelders heeft te maken met de Eigen Kracht-regiomanager. Voor zover er contact is geweest, wordt dit als positief ervaren met gemiddeld een rapportcijfer 7,4.

9.6 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en netwerk

De 397 ondervraagde volwassen deelnemers (met name ouders, tantes en ooms, grootouders en vrienden) tonen zich in meerderheid tevreden over de conferentie. Zij geven gemiddeld het rapportcijfer 7,7, zowel voor de conferentie als geheel als voor het besloten deel. De meeste volwassen deelnemers hebben het gevoel dat ze alles hebben kunnen zeggen en dat zij hebben kunnen meehelpen aan een oplossing.

Het plan krijgt gemiddeld het rapportcijfer 7,9.

Men is tevreden over de Eigen Kracht-coördinator en waardeert hem of haar met gemiddeld een 7,9. De familieleden vinden het belangrijk dat de coördinator duidelijk uitlegt, de tijd voor dingen neemt, vriendelijk blijft, neutraal is, de dingen goed geregeld heeft en iedere partij goed aan het woord laat.

9.7 Tevredenheid kinderen en jongeren

Een in vergelijking met de overige categorieën klein aantal jongeren en kinderen heeft zijn tevredenheid uitgesproken. De conferentie hoeft niet altijd over henzelf te gaan, sommige kinderen zijn aanwezig als familielid of vriend. De conferentie wordt met gemiddeld een 8,2 gewaardeerd. Ruim twee derde vindt dat er goed naar hen geluisterd is en voelde zich op het gemak. Het plan krijgt met gemiddeld een 8,5 een goede waardering. De Eigen Kracht-coördinator krijgt van hen het rapportcijfer 8,4.

9.8 Conclusies en trends

We sluiten deze rapportage af met een aantal conclusies en maken waar mogelijk een vergelijking met de resultaten van eerdere jaarrapportages in Overijssel en ontwikkelingen in het landelijke beeld.

Toename aantal aanmeldingen groter dan landelijk gemiddelde

De provincie Overijssel bezet de tweede plaats van alle provincies als het gaat om het aantal aanmeldingen voor Eigen Kracht en moet alleen Noord-Holland (om precies te zijn: de agglomeratie Amsterdam) voor laten gaan. In vergelijking met 2007 is het aantal aanmeldingen in Overijssel relatief sterk toegenomen: van 60 naar 90 aanmeldingen. Met dit groeipercentage van 50% bevindt Overijssel zich boven het landelijk percentage van 27%. Daarmee is het 'marktaandeel' van Overijssel toegenomen van 16% naar 19%.

Toename fase 1 zaken

De groei doet zich vooral voor bij het aantal fase 1 zaken. Het aantal zaken waarbij alleen de activeringsfase plaatsvindt is 42%; in 2007 was het nog 30%. Dit groeipercentage ligt in lijn met de landelijke ontwikkeling, waar ook een sterke toename van deze zaken te zien is.

Landelijk heeft dit vermoedelijk te maken met het grote aantal nieuwe organisaties dat aanmeldt en het meer gaan werken met informatieve gesprekken die soms ten onrechte als fase 1 zaak zijn geregistreerd. Of en in hoeverre deze factoren ook in Overijssel een rol spelen is onduidelijk.

De aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg leiden gemiddeld het meest (69%) tot een Eigen Kracht-conferentie, de aanmeldingen van de zorgaanbieders jeugdzorg minder vaak (47%) en de aanmeldingen die door familie en hoofdpersonen zelf gedaan zijn zitten rond het gemiddelde (54%).

Provinciale spreiding

De aangemelde gezinnen wonen verspreid over de provincie. De regio Twente domineert; er wonen relatief veel kinderen in Enschede en Almelo. Ook plaatsen als Zwolle en Kampen zijn goed vertegenwoordigd.

Behoeftte aan (jeugd)zorg

Het merendeel van de families heeft behoefte aan een vorm van professionele hulp of steun. Een kwart van de families doet geen beroep op professionals.

De in voorgaande jaren gesignaleerde trend dat families om minder intensieve hulpvormen vragen, wordt ook dit jaar bevestigd als we focussen op de kinderen waarvan de toekomstige verblijfplaats een conferentievraag was. De meeste van deze kinderen gaan van een minder intensieve jeugdzorgvariant gebruikmaken; zij gaan bijvoorbeeld bij ouders of familie wonen.

Meer aanmeldingen van families zelf

De trend dat aanmeldingen afkomstig zijn van niet professionele aanmelders heeft zich in 2008 doorgezet. In dit verslagjaar is in Overijssel 39% van de aanmeldingen afkomstig van een familielid of de volwassen hoofdpersoon. In 2007 was dit 28%. Het aandeel van Bureau Jeugdzorg onder de professionele aanmelders heeft zich gestabiliseerd op 50%. De overige aanmeldingen zijn afkomstig van zorgaanbieders jeugdzorg (in omvang en variëteit gegroeid) en in mindere mate organisaties voor maatschappelijk werk. In vergelijking met Nederland als geheel komen er weinig aanmeldingen via MEE.

Tevredenheid over conferentie en uitvoering plannen blijft hoog

De tevredenheid over de conferentie, het plan en de coördinator is bij alle ondervraagde groepen goed. De rapportcijfers die professionals, familieleden en kinderen geven, schommelen tussen de 7,5 en de 8,5. Het beeld komt overeen met de situatie voor Nederland als geheel.

Hetzelfde geldt voor het aantal Eigen Kracht-conferenties dat een goedgekeurd plan oplevert. Slechts in één op de 52 Eigen Kracht-conferenties slaagde de familie er niet in om een plan te maken. Alle gemaakte plannen die de goedkeuring van een professional behoeften, zijn door hen beoordeeld als veilig, wettig en adequaat.

Uit de analyse van de follow-up blijkt dat de het aantal plannen dat na drie maanden deels of geheel is uitgevoerd is toegenomen.

Referenties

Astro, L. en Peeters, L. (2008). *Inzet van Eigen Kracht-conferenties in Overijssel*. Arnhem: Q-consult.

Beek, F. van (2006). *Op de grens tussen bemoeizucht en zorg. Rapportage van het onderzoek naar Eigen Kracht-conferenties in Overijssel en de verhouding van Eigen Kracht tot de Wet op de Jeugdzorg*. Voorhout: WESP.

Beek, F. van (2007a). *Eigen Kracht in Overijssel. Jaarcijfers 2006*. Voorhout: WESP.

Beek, F. van (2007b). *Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2006*. Voorhout: WESP.

Beek, F. van, Gramberg, P. (2008). *Plannen maken en uitvoeren. Verkennend onderzoek naar de uitvoering van Eigen Kracht-plannen door professionals in Overijssel*. Voorhout: WESP.

Gramberg, P. (2008a). *Eigen Kracht in Overijssel. Jaarcijfers 2007*. Voorhout: WESP.

Gramberg, P. (2008b). *Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2007*. Voorhout: WESP.

Gramberg, P. (2009). *Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2008*. Voorhout: WESP.

Provincie Overijssel (2007). *'Nieuwe bezems'. Ontwerp beleidsprogramma Jeugdbeleid 2008-2011*. Zwolle: Provincie Overijssel.

Schuurman, M. (2008). *Momenten voor Eigen Kracht. Rapportage van het onderzoek naar de momenten voor Eigen Kracht-conferenties*. Voorhout: WESP.